

ალექსი არღვანი

გულისა ლაშქარბა

ღრამა ორ მოქმედებად

მოქმედი პირნი:

- გულისა ლაშქარბა — 78 წლის
- მინუცა — გულისას მეუღლე, 70 წლის
- რუფეთი — გულისას შვილი, 48 წლის
- ლანია — რუფეთის მეუღლე, 45 წლის
- რასიმი — რუფეთის უფროსი ვაჟი, 23 წლის
- ბატალი — რუფეთის უმცროსი ვაჟი, 18 წლის
- აშა — მეზობელი გოგონა, 17 წლის
- შამილი — რასიმის მეგობარი, 24 წლის
- ყვარახა — რასიმის მეგობარი ქალი

- ენა —
- თერეზა — ამსვენებლები, 22-24 წლისა
- ბიჭები —

ნაწილი პირგამლი

პირგამლი სურათი

რუფეთ ლაშქარბას ბინა სოფელში. ფართო, ნათელი სასტუმრო ოთახი. მეზობელ ოთახებში ორი კარი გადის. ოთახის შუაგულში მაგიდა დგას, კუთხეში ოთახის პალა. კედელთან წიწნის კარაღა და ტახტი, ტახტთან ტორპედი და თურნალ-გაზეთების დასალაგებული პაწია მაგიდა, მაგილის გვერდით კი სივარქელი. კედელზე ფეხბურთ ტანსაცმელში მორთული გულისა ლაშქარბასა და დიმიტრი გულისა სურათები ჰქვიადა.

აივანზე ფართო კარი გადის. ზღვიდან ნივის ყოველ ღამე-როლავზე ნარჩაოდ ფრიალებენ ფანჯრის ფარლები. ფანჯარა ზღვას გადაკურებს, პივის მსვლელობაში დროადრო გამოჩნდებიან და თვალს მიეფარებიან ხოლმე გვეები. ზღვაც ხან მშვილია, ხან ლელავს. პირველი სურათის დასაწყისში იგი ლურჯია და მშვიდი. ტალღათა ნული რინინდი კი გვესმის, რადგან ზღვა აფერ აქაა — რუფეთ ლაშქარბას სახლი ზედ ზღვის პირას დგას.

ახლა დილაა. კედლის საათი რვას აჩვენებს. ერთ-ერთი ოთახის კარი დიაა. როგორც ჩანს, ოთახში ფორტეპიანოს ბატალი მისკდომია. იგი ახლა ფორტეპიანოს უკრავს, უფრო სწორად მუსიკას ქმნის. ეს მუსიკა აქვე, ჩვენს თვალწინ იქმნება და ვაინსტრუმენტულდება კიდევ. როგორცაა გამოაკეთება ეიოლინოს, საყვირის, ვიოლინელის და სიმფონიური ორკესტრის სხვა საკრავთა პარტიები. ერთი სიტყვით, ჩვენ ახლა გვესმის ყველაფერი ისე, როგორც ეს ესმის ბატალს აი, მელოდი მთელმა ორკესტრმა აიტაცა. ბატალი წამოიღებდა და თავბრუდამხვევი ტრიალით შემოიღის სასტუმრო ოთახში.

გუზდან მოიშის ხმები:

- ბატალი!
- ბატალი!

ბატალმა აივნის კარი გააღო და გავიდა. მუსიკა კვლავ ძვლდა.

ბ ა ტ ა ლ ი. ამ დილადაღიან რა გაყვირებთ!
ბ მ ე ბ ი. ჩამოდი სახანაოდ წავიდეთ!
რატომ მიგაკატუვი!
ჩქარა ჩამოდი!

ბ ა ტ ა ლ ი. არ მცალია, თქვენ წადით!

ბ მ ე ბ ი. აშა ჩამოვიდა!

ბ ა ტ ა ლ ი. რაო, რა თქვით?

ბ მ ე ბ ი. აშა ჩა-მო-ვი-და!

ბ ა ტ ა ლ ი. დამავადეთ, მოვრიგვარ!

(ოთახში შევიარა, ხელში რა ტანსაცმელი მოხვდა, უცებ გადაიკცა, კვლავ აივანზე გამოვიარა და იქიდანვე გადავიშეა უფრო. ბატალი გადარტა და მუსიკაც შეწყდა.)

ბ მ ე ბ ი. უიარე, ბატალი!
წამო, ცურავში გავეჭიბროთ!
ჭერ ვიცევით!

ძვლარს საცეკვაო მგლოდია. სცენა ტრიალებს და ჩვენ ვხედავთ ეზოს ბატალის აივნის წინ. თუმცა, სცენის დატრიალება არც არის აუცილებელი. ამ ენოზის გათამაშება ავანსცენაზეც შეიძლება. რამდენიმე, ერთი მეორეზე უფრო ლაზახი ქმარული ტრანსისტორის მუსიკის ხმაზე აფხაზურ ცეკვას ცეკვავს. აშაიც მათთანაა, ბატალი ამხსათან ცეკვავს, ცეკვის ტაქტს აყოლილი ყმარულიები ტანს უკრავენ, ზოგი მარტო ცეკვავს ყველას პირსახოცი ვალაუტია მხარზე. ამკარაა, რომ ბიჭებს სახანაოდ გაუწევიათ. ამ ხმაურმა სახლში მძინარე რასიმი გაღვიძა. ახლა იგი თავისი ოთახიდან გამოდის. საშინაო, სპორტული შარვალი აცია, წელზევით შიშველია. შტანარებით მოიღის აივნისაკენ.

რ ა ს ი მ ი. მოკეტეთ, ვადარეულებო! (მვარამ რასიმის არავინ აქცევს ყურადღებას) თუ მაგ ბრახან-ბარუხანას ხმას არ ჩაუწყვეთ, ჩამოვალ და ზღვაში გადავადგებ.

I ბ ი ბ ი. ეგ ბრახან-ბარუხანი ზღვაშიც კარგად იმღერებს. (სავრთო სიტყვი).

რ ა ს ი მ ი. გააჩუმეთ-მეთქი, არ გესმით?

ბ ი ბ ი. არ გვესმის.

რ ა ს ი მ ი. დამაძინეთ!

I ბ ი ბ ი. რა ხანია ხალხმა გაიღვიძა!

I I ბ ი ბ ი. გათენებინას თუ ვინმემ დაიძინა, ეგ რა ჩვენი ბრალია!

რ ა ს ი მ ი. მანდ არ ჩამოიყვანათ, ოორემ ისე დავაძინებ, ველახსოვდეს გაიღვიძო.

ამ წ. ა. ნუ ბრალზე, რასიმ, მივდივართ უკვე.
 რასიმ ი. შენ მაინც რა მოგვიდა, ამაჲ
 I ბი ბი. ბაზიში დაცვათი ყურები!

(საერთო სიცილი. რასიმი ოთახში შერბის. მუსიკა თანდათან ძლიერდება. ცეკვა კულმინაციას აღწევს. რასიმს სმარტულოდან აივანზე წყლით სავსე ვედრო გამოაქვს და მოცეკვავეებს გადასცემს. მოცეკვავენი შეფხიბლებით იშლებიან.)

- რას შერბები?
- შეიშალე?
- აურა!
- ამა, ეგ რა კაცობაა!

მხოლოდ ბატალი და ამა რჩებიან ადგილზე. თავისი საქციელით გამოაფიქროს რასიმი კვლავ ოთახში შემობრუნდება და კარსაც მიიჭრება.

- ბატალი. თმა დაგისველდა?
- ამწა. ეგ არაფერი.
- (თმა დაფრთხობა და პირსახოცით იშვრალებს)
- ბატალი. ამა...
- ამწა. რა იყო... ბატალ?
- ბატალი. არა, არაფერი, ისე...
- ამწა. შენ რაღაცის თქმა გინდოდა, შეგეშინდა?
- ბატალი. მე შეგეშინდა?
- (ამწა იციანს, ბატალე აყვია).

- ამწა. წავიდეთ, შეხედეთ, ყველანი გაქცეულან, მხოლოდ ჩვენ დავრჩით.
- ბატალი. ბანაობას მოვასწრებთ, ისა სჯობია, ჩემთან წავიდეთ, რაღაცას ვაჩვენებ. (ბელი მოკიკავს და მიჰყავს) (მოქმედება კვლავ ოთახში გადაინაცვლებს. შემოდიან ბატალი და ამა)

- ამწა. (აივანზე გადის). გათენებხას აივანზე ამოცქვრი და შენს ფანჯარაზე დაგაკაუნე, რომ გამეღვიძებინე.
- ბატალი. ნუთუ ჩემს ფანჯარაში მითვარებ შემოიხიდა?
- (სიცილით)
- ამწა. (აივანზე). მითვარე ყოველ დილას მოდის შენს ფანჯარასთან, მაგრამ შენ ისე გძინავს, თითქოს შერილი ღლე მიწას ოობნილი!

- ბატალი. შენ მოდიხარ ხოლმე ჩემს ფანჯარასთან? აივანზე როგორ ამოიხარ, ამა?
- ამწა. ჩემს დანახვან შენ ხომ აივნიდან ტახტი? მეც წყლის მიწის ამოყვებდი და მორჩა, უტებ მეორე სართულზე ვარ.
- ბატალი. ამა!
- ამწა. გისმენ.
- ბატალი. ამა (არ იცის როგორ დამითვაროს სათქმელი, სიტყვას დეიტებს) ფეხი რომ დაგიცურდეს და გადავარდე?

- ამწა. განა ასე ძნელია წამოვდეთ?
- ბატალი. ფეხი რომ მოიტებო, ან ხელი?
- ამწა. ეგ არ შემაშინებს, მე მაინც ამოვცოდები აქ.
- ბატალი. ჩემთან?
- ამწა. მეორე სართულზე.

- ბატალი. მერე და ვინ ცხოვრობს მეორე სართულზე?
- ამწა. ვინ ცხოვრობს და...
- ბატალი. ვინ, ვინ ცხოვრობს-მეთო, მითხარ.
- ამწა. შენ, შენ ცხოვრობ, ბატალ!
- ბატალი. (შეცბუნებული) მაგალიზელი ვარ, ამა.
- ამწა. მაგალიზას რაზე მისხდი?
- ბატალი. (ახლად მოაგონდა, რომ სიჩქარეში ჰაიპარად ჩაიქცა) ვაი, მაპატიე... (სქამზე გადავიდებელი კოსტუმი ჩაიკვია) ახლა კი დილა მშვიდობისა, ამა.
- ამწა. დილა მშვიდობისა!
- ბატალი. (ჩაბუხლავდა) შენ შემოდი, ამა.
- ამწა. რა ლაშაია სოხუმი შენი აივნიდან, ბატალ!
- ბატალი. განსაზღვრულ მტარებზე და მერცხლებზე მოფრინდებიან ხოლმე ამ აივანზე, ახლა შენ ამოფრინდი!

ამწა. ვინმე რომ დაგვიხანოს, ბატალ?
 ბატალი. დავგინახო, მერე რა მოხდა, შავისი არ მესწავლიყრქუქ
 აქ ხელდები, აი, ასე, ჩემს ოცნებაში რამდენჯერ გაღამიყვანი-
 ხარ ამ ფანჯარაში. (ორივე ხელი წელზე მოხვია, აიტაცა და
 ოთახში შეუყვანა. ერთხანს ამა ხელში უჭირავს, თვალში
 ჩასცქერის, მაგრამ კონკრეტული ვერ გუბნდება და კვლავ იატაკზე
 დადგება) იფრინე, მერცხალე, რამდენიც გინდოდა. იმდენი
 იტყვიკე და იფრინე ამ ოთახში, ყველა კარი ჩარაზულია. ამა,
 ვნახოთ, როგორ გაფრინდები აქედან.

- ამწა. შეჭერ არც ვაპირებ გაფრენას.
- ბატალი. მხოლოდ ჯერ?
- ამწა. მხოლოდ ჯერ.
- ბატალი. მერე?
- ამწა. მერე გაფრინდები.
- ბატალი. საუღლაო?
- ამწა. გაფრინდები, რომ...
- ბატალი. (თვალში ჩასცქერის) დაქვით, ამა. ამ არდღელების გამო სხვა თვეა ერთმანეთი არ გვიხანავს. მკითხე რამე, მე შენს ყველა კითხვას ვუპასუხებ.
- ამწა. საი თვეა. შენი ბაუბის ამბავი არ ვიცი, როგორ არის?
- ბატალი. ბაბუა ჩვენთანაა, ორ თვეზე მეტია მერქლიდან ნალმის ნამსხვრევი ამოვლეს.
- ამწა. ეგ არ ვიცი, ჩქარა მიახმე!
- ბატალი. ბაბუაჩემზე რომ ვიტყვამო, არ დამცინებ?
- ამწა. რაღის დამცინია, ბატალ. ერთზელ ვავიხუმრე და ეს იყო მიახმე, ყველაფერი მიახმე.
- ბატალი. ბაბუაჩემის ამბავი ხომ იცი! ჯერ რედაქციისაში მოწაწილდებოდა, მერე სამშელო ომში იბრალდა.
- ამწა. ჩემი მეგობრის მამა ერთ წაგის რედაქტორობს. სამშელო ომის გმირებზეა ის წონი. გულისა ლაშარბას ამბავიც სწერია იქ.

ბატალი. მე მაწუებდინებ... გულისა ლაშარბამ ბერლინამდე მიაწაწა, ლაშარბას ზუსტმა გასროლამ ფაშისტი მენდლე განგმირა, მაგრამ ვიდრე ლაშარბა გაისრდა, იმან ნაღის ტურაცნა მოაწაწა, ნაღის ნამსხვრევი ბაბუას მერქლში მოხვდა.

- ამწა. ვაი!
- ბატალი. ოცდაათი წელი მერქლი ატარა ნაღის ნამსხვრევი. ოქრავია საშუაო იყო, ხომ შეიძლებოდა ნამსხვრევი გულთან მოხვედროდა. აი, ამ ნამსხვრევით ოცდაათი წელზე მტბანდს დადიოდა ბაბუა. ამასწინათ ცუდად ვახდა, ოქრავიის გადადებმა ადარ შეიძებოდა, ექიმებმა თქვეს, ოქრავია თუ არ გავუკეთებ, კარგს არაფერს არ უნდა ველოდოთ.
- ამწა. მერე, მერე?
- ბატალი. ბაბუამ თქვა: ჩემი რძლის გარდა, არავის ჩემს გულს არ გავიარებო.
- ამწა. დედაშენზე თქვა?
- ბატალი. დედაჩემზე. დედაჩემი ჯერ უარზე იყო, პროფესორი უკუთ გაკეთებეს ამ ოქრავიის, მაგრამ ვინ გაიგონა ხომ იცი, ჩანარია ბაბუაჩემი. თქვა და გათავა აჩემი მერქლი და მამა რძალმა ამოიღოს ნამსხვრევი, თუ არადა, საფლავშიც თან წავიდოდა!

- ამწა. ვაი კი, მაგრამ რატომ აქამდე არ მითხარი, თუ ბაბუაშენა მერქლში ნაღის ნამსხვრევი ჰქონდა?
- ბატალი. ბაბუას არ უყვარდა ამაზე ლაშარბა, ხალხმა იმ ნამსხვრევი გამო რატომ შემიბარალოს.
- ამწა. გაგიფიქრებ და ეგაა მერე, მერე?
- ბატალი. ოქრავია დედად ვაყოყაო.
- ამწა. არ შეგეშინა?
- ბატალი. ისეა რა გვა ჰქონდა. ბაბუას ტკივილები აწუხებდა, დედაჩემის გარდა კი არცერთი ექიმი არ აკარებდა.
- ამწა. ლანიცა ცნობილი ექიმია, მთელი აფხაზეთი იცნობს.
- ბატალი. ლანიცას ავადმყოფები არ კვებინაო, ამბობენ.
- ამწა. ენე იგი, ბაბუაც იცოცხლებს, აი, ეგეთი გმირი უნდა აჩვენოს სკოლაში ბავშვებს. თუ გულისა თანახმა იქნება, ხვალვე ვინტავა გალინა პეტროვისა.
- ბატალი. დღეს საღ აპირებ წახვამ?

ა მ წ ა. შენ ხად მიდიხარ?

ბ ა ტ ა ლ ი. მე წავიდა. შერე კი წივებზე უნდა ჩავუდგე. წელს ხომ მუსიკალურ სასწავლებლს ვამთავრებ. შენ კიდევ მთელი წელიწადი უნდა ხეხო სკოლის მერხი, მთელი წელიწადი!

ა მ წ ა. მე მთავარს სკოლა. ხად უნდა ჩააბარო?

ბ ა ტ ა ლ ი. (თავი აარიდა პირდაპირ პასუხს) ჭერ ადრეა ამაზე ლაპარაკი.

ა მ წ ა. მე ვიცი — შენ კონსერვატორია ვინდა. ასე არ არი? (იცილის) დედაშენი კი სამედიცინოს გარჩევს.

ბ ა ტ ა ლ ი. (უბნაყოფილო) ადგეშვანი, რომ ასეა, მაგრამ შენ საი-დან იცი?

ა მ წ ა. შენ დაგაიწყდა, რომ დედაშენი და დედაჩემი მეგობრები არიან.

ბ ა ტ ა ლ ი. მე არავის არ ვუვლებ ყურს, ჩემი კტუათი დადივარ. ნუ დაგაიწყდება, რომ მე კაცი ვარ.

ა მ წ ა. (იცილის) დილა შვიდიოთხისა მამაკაცო, გვირო (წამ-ღერებში) გულისას შვილიშვილი დღეს გვირია, გულისას შვი-ლიშვილი დღეს გვირია...

ბ ა ტ ა ლ ი. შენ რა, დამყინი?

ა მ წ ა. როგორ არ უნდა ვიცირო — კაცად მოგაქვს თავი, რა დროს შენი კაცობაა. (გულისანად იცილის)

ბ ა ტ ა ლ ი. მაშ. ასე ხომ? (დაეღვენა)

ა მ წ ა. ახა, დაბნეი? (გარბის) შენ კი არა, ჭარი ვერ დამეწევა! ოთახში დარბით, ბატალმა ვერაფრით ვერ დაიჭირა ამა, რომელიც სიცილით უხსნებდა ხელდან. ბოლოს, როგორც იქნა, ხელი ჩაგლო, დაიჭირა და სადაცა აყოცებს კიდევ, მა-გრამ ერთი-ერთი მეზობელი ოთახის კარში გულისა გამოჩნ-დება, ბატალმა ხელი გაუშვა ამხას, ბატალა და ამა დაბნეუ-ლები დგანან.

გ უ ლ ი ს ა. (უმალ მიხვდა ყველაფერს და თითქოს ამხას ვერც ამჩნევს) დილა შვიდიოთხისა, ბატალ.

ბ ა ტ ა ლ ი. გამარჯობა, ბაბუ!

ა მ წ ა. (დაბნეულობა დასძლია) გამარჯობათ, დილა შვიდიოთხისა

გ უ ლ ი ს ა. ო. ეს შენა ხარ, ჩემო პეტილა? ანა ერთი, ჩემთან მოდი! (ამხა გულისასთან მიდის) რამდენი ხანია არ მინახავარ? (უმალზე კოცნის) აქამდე შენ იყავი, შვილო. ასე რატომ ადგვიყე?

ა მ წ ა. არდადებდა მამარქმის ამხანაგებთან გავატარე. მოსკოვის ახ-ლოში, შერე ლენინგრადში ვიყავი, ტანმოვარჯიშეთა შეგობრ-ზე, მაგრამ არაფერი გამომივიდა, მხოლოდ მესამე ადგილი ადგივავე.

გ უ ლ ი ს ა. (ღიმილით) გასაგებია... ეს იგი, ბრინჯაოს მედალი შენადი არ არის... არა, ჩემო პეტილა, მესამე ადგილიც დიდი წარმატებაა! შენ როგორ დამეგარხარ, ბატალ!

ბ ა ტ ა ლ ი. რა მოხდა, ბაბუ?

გ უ ლ ი ს ა. როგორ თუ რა მოხდა! მაიციოდან ბებიაშენის ჩამო-ტანოლი ხომლა გამოიღე და ჩვენს სტუმარს მთავრით, ეგ სა-ხუმრო ქალი ნუ გგონია, ლენინგრადში შენადი მოიპოვა!

ა მ წ ა. ნუ წუხლებით, არ მინდა!

ბ ე ლ ი ს ა (ბატალს). რაც ვიბარო, ის გაკეთე შენ რომ არ მეთ-ვა. შენ არ უნდა მიხვდარაივი? (ბატალს სამხარეულობი გადის)

ა მ წ ა. გვერცებით, არ მინდა.

გ უ ლ ი ს ა. ჩამოქეცი. ვიხასოთ (ტახტზე დასხდებიან). ახა, პე-ტილა. ერთი ის მთხარა, სკოლიდან როდის გაფრინდები. დიდ ცხოვრებას როდის დაიწყებ?

ა მ წ ა. მაღე, გულისა მამსირის ძე!

გ უ ლ ი ს ა. აფხაზებს არ სჩვევით სახელითა და მამის სახელით მთხართონ ერთმანეთს. უბრალოდ ბაბუა-თქო დამიძახე.

ა მ წ ა. კარგი, ბაბუ. საიდან გვაქვს ის ჩვევა?

გ უ ლ ი ს ა. მამის სახელით რატომ არ მივმართავთ ერთმანეთს?

უბრალო ამბავია, როგორც ხდება, რომ მამას უღირსი შვილი გაეწერება, ან კიდევ პირქვე, მამაა უღირსი, შვილი კაცად აღ-ტრული კაცია დაედა. აა, ამიტომ გადწევატებს ჩვენმა წინაქვე-რება, რომ ყოველმა კაცმა თავისი სახელით იაროს. სხვისი არც დადება ატაროს და არც სახელი. ყველამ თავის თავზე აგოს სახელი.

ა მ წ ა. რა კარგია აწი მამის სახელით არავის არ მივმართავ.

გ უ ლ ი ს ა. აფხაზებს არ მიმართო, შვილო, სხვებს კი იხე მიმარ-თ, როგორც იმათი ადაიო ითხოვს. მო, მამაშენი რა მოხელე კაცია?

ა მ წ ა. შორეული ნაოსნობის კაპიტანია.

გ უ ლ ი ს ა. შესაშური საქმე, ნამეგვლად შესაშური. დატრიალი-ბენ თავს ეს თეთრფრთხა თოლიები, მკერდით ამხიბენ წელს მართლიან ქარს, შენ კი მორიზონტზე გამოჩინილ ყოველ ნაირს მიესალმები. დღეს აფხაზურ სიმღერებს ისმენ, ხვალ — თურქულს, ზეგ — ბერძნულს, მთელ ქვეყანას მოივლი და გული გეცხება უცნობი ხალხის სიმღერების სიკეთით.

ა მ წ ა. რა კარგად სიკეთი, ბაბუ — უცნობი ხალხის სიმღერების სიკეთით.

გ უ ლ ი ს ა. დიდი ქვეყანა ეტევა ადამიანის უბრალო გულში. გე-რა ყველაფერზე ძვირფასია ამ ქვეყანა. თუ გულით არ გე-ლია, თუ შენს გულს ხალხს არ უძღვნი, არც თესვა შეიძლება და არც ხენა, არც სახლების შენება და არც სიფარული, ვერც ყვაოდები დაზრდი და ვერც შუენიერ სიმღერებს შექნი. გული შვრება ყველაფერს, გული! გული აგაღებინებს ხელში იარაღს, მაშინ როცა ქვეყანას უტარს, მას არ ამინებს ტყევი-ბის ზუსტად. სიყვერეა გული არსოსდეს არც კვდება, შთალო. ვინც ამ გულს გაიღებს, მუდამ იცოცლებს, სხვა ადამიანებში იცოცლებს.

ა მ წ ა. რატომ არ ვიცილო, ბაბუ, თუ მკერდში ნაღბის ნამსხვრევი გქონდა?

გ უ ლ ი ს ა. ეგ არაფერი, შვილო, გულის სიკეთისათვის იმ ნამ-სხვრევის ხელი არ შეუშლია. შენ ეს მთხარა, მუსიკას კვლავ სწავლობ?

ა მ წ ა. ვსწავლობ.

გ უ ლ ი ს ა. ბატალმა გასფუხვლე გამოსხვრელი გამოცდები აქვა, ვინ იცის, როგორ ჩააბარებს.

ა მ წ ა. ფრიალებზე, ფრიალებზე ჩაბარებს ბატალი სასწავლებლის საუკეთესო მოსწავლეთა ამბობდა. თქვენ თუ იცი საწავლის გარდა კიდევ რას აკეთებს ბატალი?

გ უ ლ ი ს ა. რას აკეთებს?

ა მ წ ა. მუსიკას წერს. დიახ, დიახ, მუსიკას წერს.

გ უ ლ ი ს ა. შენ რა იცი, თვითონ ვითხარ?

ა მ წ ა. ვანა ბატალი რაიმე გეტყვის? სხვებისგან, სრულიად შეე-თხვევით ვაგვიბე. როცა სახლიდან ყველანი გაიქრითვით, ან ყველას გინავო, ბატალი საათობით უნის პიანინოს და წერს...

გ უ ლ ი ს ა. მერე და გამოუღის რაიმე? შენ როგორ ფიქრობ, ამა, შვილო?

ა მ წ ა. მაღინ კარგ მუსიკას წერს.

გ უ ლ ი ს ა. კი, მაგრამ რაზე წერს, რას წერს?

ა მ წ ა. გვირ გულისაზე შექმნილი ხალხური სიმღერის მოტივებზე სიმოზონიურ პოემას წერს.

გ უ ლ ი ს ა. იმ ხალხურ სიმღერას მაინც არ გააფუხვებდეს! ახლა ყველა ასე იტყვა, აიღებენ გალასარე ხალხურ სიმღერას და ისე გაახალდავებენ, როგორც წვიმში გალუმადელ ქთამს.

ა მ წ ა. ასეც ხდება, მაგრამ ჩაიკოვსკიც ხალხურ თემებზე წერდა, გლინკა და ფალიაშვილიც.

გ უ ლ ი ს ა. ჩაიკოვსკი ჩაიკოვსკია, შვილო. (შემოდის ბატალი, შე-მოაქვს ხილი) ამდენ ხანს ხად დაიკარგე. კომპოზიტორი?

ბ ა ტ ა ლ ი. კომპოზიტორი? ამით რისი თქმა გინდა?

ა მ წ ა. (ბიბითობს) ატმები გაუწმენდა. ამას მე ვერ მოვახერ-ხებდი, ბატალ!

ბატალი. მავთი რისი თქმა გინდოდა, ბაბუ.
გულისა. რისა და კომპოზიტორის რაღაც მუსიკა ხომ უნდა
ვიცოდო, ერთხელ მაინც უნარსმინერ.

ბატალი. ახლაც, მაგაზე უარს არაოღეს არ ვამბობ.
(მიანიშნებს მიუძღა და უკრავს თავისავე ნაწარმებზე)

რასამის ხმა. (რომელიც მგზობელი ოთახიდან მოისმის)
ბატალ, შეწყვიტე ეს ბრახ-ბარხი, თორემ გამოვალ და ისეთს
მოგვლებ, ერთ კვირას აზრზე ვერ მოხვდი.
ბატალი. დავრა შესწყვიტა.

გულისა. ურჩად, შეილო, ურჩად! გამახარე, აღმანიშნებს უნდა მო-
ეროოთი ეს შენი მუსიკა. (ბაბუის შემდეგ ამხსას) ახა, ჩემო,
პეტელავ, ახლა შენ დაუკარი რამე.

ამხა. ბატალის მერე?
გულისა. დაუკარი, ნუ გერიდებ, დაუკარი!
ამხა ბატალს უმწეროდ გაიხანძვებს, ბატალია გამაბნელებელი
მჭერა შეადგა.

ბატალი. მიდი, მუ გეშინია!
(ამხა მიანიშნებს მიუძღა და უკრავს ჯაჭურ მელოდიას)
ლანცია. (შემოღის) დილა მშვიდობისა, მამა!

გულისა. დილა მშვიდობისა, ჩემო კარგო.
ლანცია. ამხა, სახლში როგორა ხარ?
ამხა. მადლობთ, უყველანი კარგად არის.

ლანცია. (სარკეში ჩაიხედ) უნდა გაგიქცე, თუ დამაგვიანდა,
ავადმყოფები გამიანაწუნებდნენ.

გულისა. წადი შეილო, წადი.

ლანცია. ბატალ, ჰეუთი იყავი, საქმელი სამზარეულოშია, ბაბუ-
ას მოშლითი ნუ მოჰკლავ.

გულისა. ჩვენი დარდი ნუ გეკნება, შეილო (ამხსას) ახა, წავიდეთ,
ჩემო პეტელავ, ვნახოთ, რით ვგზამინდობენ ამ ოჯახში.

(ამხასთან ერთად სამზარეულოში გადის)
ლანცია. (ბატალს) შენც წახიხებ და წაგნებს მერე ჩაუქვია. წა-
ვიდეთ, თორემ დამაგვიანდება.

ოთახიდან გასვლას ვერ მოასწრებს, რომ მგზობელი ოთახიდან
გამოდის რასმი. კვლავაც საშინაო შარავლი აცვია, წყურბლზე
ისევ შიშველია.

რასმი (დღას) ისე მიღობარ, რომ მე არაფრად მაგდება.
ლანცია. არა-მეთქი, ხომ გიხახარი ვიქვი და გაკავიდე!

რასმი. არის ერთი ისეთი გარემოება, რომელსაც...
ბატალი. გასაგებია, როგორ ვერ ხვდები, დედა, ფული უნდა.

რასმი. (ბატალს) შენ რაო, ბიჭუნე, ენას კიბლს ვერ დააქვრ?
ლანცია. რა გარემოება ასეთი?

რასმი. ვისცხებ. სიტყვა მიეცევი, მოგიტანე-მეთქი, ხომ გაგი-
გონია, სახლის გატეხვას თავის გატეხვა სჯობიაო.

ლანცია. აჰა, წაიდე! (ჩანთიდან ფულს ამოიღებს და რასმის ა-
ლუკს)
რასმი. ათი მანეთი არ მიყოფა, კიდევ ათი უნდა დამატო.

ლანცია. აჰა, წაიდე და თველი დღე სანაპიროზე ისტეიადე.
(ამღებს ფულს) სამზარეულო დამაგვიანდა. (მიდის).

ბატალი (რასმი) ღუღის სუნი აგდის.
რასმი. მოცეტ, თორემ...

პორტუგალით ხელში შემოღის რუფეთი, მასაც სამსახურისა-
კენ გაუწყვია.

რუფეთი. (შვილებს) დაინებეთ თავი ამ დილადარან კინკლაი-
ბას. რასმი, შენ დღეს ძალიან ბევრი საქმე გაქვს? თუ მოივა-
ლო, ხელისმწერის მალაზში შეიბრინე და წიგნები გამოი-
ტანე, თორემ, რა ხანია იქ აწყვი, არ დაეკვარგოს.

რასმი. რამდენადაც მახსოვს, მუთუდ წიგნს კი არა, წიგნის
გარკეანს არ მომიტყენ.

რუფეთი. აჰა, ათი მანეთი.
რასმი. ათი მანეთი რას ეყოფა. კიდევ ათი მომცეცი!

რუფეთი. სულ სამი წიგნია, ექვსი თუ შვიდი მანეთი უნდა.
რასმი. შვიდი მანეთი თუ იქ გადავიხადე, მე რაღაც მჭერებზე
რუფეთი. სამი მანეთი გეყოფა, თუმანი გუშინ მარტვი.

რასმი. გუშინ ხუთი რიცხვი იყო, დღეს ექვსია.
ბატალი. ამ წუთში დედას ოცი მანეთი გამოართვა.

რასმი. ბატალ!
რუფეთი. რასმი!
ბატალი. უკველ დილით აგრე წაგლეკანება.

რუფეთი. ასე ნუ ლანარაკობ, ბატალ, რასმი შენი უფროსი მშა.
შენც ნუ იტყვი ახე, რასმი. ბატალ, აჰა, შენ ხუთი მანეთი,
რამე იყიდ.

ბატალი. მადლობელი ვარ, მამა, არაფრის ყვიდა არ მინდა.
რუფეთი. აიღე!

რასმი. ეგ ფული უფროს მძას ეკუთვნის
(მამას ხელთან გამოსტაცა ფული, რომელიც ბატალისთვის უნ-
და მიეცა).

ბატალი. რას შვრები, ახლავე--
რასმი. თავიდან მომწვდი (ბანდურის ამოართვამს ბატალს და
თავის ოთახში შედის)
ხმაურზე გამოიან გუღისა და ამხა.

რუფეთი. (ჩანთზე მიათვალი) ვირი როგორ შეუძრინედად გა-
იხარა. უკვლავითი ჩემს ახალგაზრდობას მაგონებს. ეშმაკმა
დაღმებურს, სმასახურში დამაგვიანდა.

დაბნელება

მომრე სურათი

ახლა გვიანი საღამოა. იმავე ოთახში არიან რასმი და მისი მე-
გობარა შამილი. ჭალი ჩამქალაია, ტორშერის მჭრქალი შეჭი
ოღნავ ანათებს ოთახს. რასმი ტახტზე ვადაწოლია, გვერ-
დით ენა და ეგრევე მოუცვამს. შამილი იქვე საგარტემო ზეს
და მწვიდა, აუღლებულად ამოიღებს. ყურნალ-გაზეთების პა-
ტარა მაგიდაზე ღვიწო და საუბზე აწყვი. ჩართულია მავნი-
ტოფიანი, ქლერს ნელა, მწვიდე ბლუიწო. ოთახი ბოლითაა სა-
ვსე. როგორც ჩანს, შეინახენი საქმეა ხანია სუფრას უსტენდ
და კარვადაც შეუზახოშებულან.

ე. ა. პოეზია, ბიჭებო, პოეზია! დღესეტი აკლია ჩვენს სუფრას.
რასმი. პროზა რომ იყოს, რა აზრის იქნები?

ე. ა. (დაცემიანთ) არაი პოეზია! მე მინდა, რომ ღვეტები წავიყო-
ხოთ.

ე. ა. გ. ე. ა. ერთი შენი დაინებე! მავთი ღვეტების რა იცანი.
რასმი. შამილი, ამ ქალბნე ელფურები გვიგონიანო.

ე. ა. დაამტკიცე, რომ ეგრე არ არის, დაამტკიცე! სიყვარულზე
წავიგოთებ ღვეტები.

რასმი. სიყვარულზე?... სიყვარულზე იყოს, რა!
(წაიღებება, კოხულობს ღვეტს).

ზღუდისპირას ვიღვე ღრმა დღემლით გარემოსილი
ზღვაო, იყავი რარიგ თოთრია და რარიგ წყნარი,
შე მერღზე მცემდა ღრუბლის სუნთქვა გულთან მოსილი
რბის თბილი ორბქლით შენ სუნთქვადი, ჩრისფერი წყალი!

ენდელით ჩვენ და ერთმანეთს თვალს არ გავზორბდით
შენ მხოლოდ მაშინ გაახილე ცისფერი თვალი,
ჩვენ მთელი დამე გაკათუნეთ, ვანა ზმარბობი,
იმ დღემ ვგახარა გამარტვება დაუვიწყარი!

ე. ა. გ. ე. ა. ურჩად, რასმი!

შ. ა. შ. ა. (საგარტემოში ვადაწოლილი განაგრძობს)

პო, არ გვეძინა მთელი ღამე. დუმილის ქვიშაობის
ველარ ვანარკველი, ზეცას აღვა შარავანდელი,
შენ შეიარბევი, გსურს სიტყვის თქმა, მაგრამ რას იტყვი?
როდესაც გულში აღტაცება არის ამღვინი.

ქ ა ნ ა. ურალი, შამილი

(ტაშუ ურავს და ჰკოცნის შამილს)

ქ რ ვ ე ჯ ა. ენა, ნუ ჩქარობ, ჩერ ადრეა კაცნაობა.

ქ ა ნ ა. უნდა წაახალისო ასეთი ბჭეიანი ბიჭები.

რ ა ს ი მ ი. (განაგრძობს ლექსის კითხვას)

სანაპიროზე, მწვანეანზე ეცემა ცვარი
მშაშვადურ, გათუნება სულ ახლი არის
და ვდგავართ ორნი: შენ ზღვა — ვრცელი, დასუბამო
მე — სისპარღის ზღვა, რომელსაც არა აქვს ზღვარი.

ქ რ ვ ე ჯ ა. ახლა მეორე გენიოსი წაახალისე.

ქ ა ნ ა. მაგის წაახალისება შენთვის მომინდვია.

რ ა ს ი მ ი. ის თუ იცოტ, ეს ლექსები ვინ დაწერა.

ქ რ ვ ე ჯ ა. (სიცილით) შამილმა, შამილმა დაწერა!

რ ა ს ი მ ი. დიმიტრი გულაის ლექსებია.

შ ა მ ი ლ ი. (პოზას არც იცვლის) მაგათ რა იცინა, ვინ არის დიმიტრი გულაია.

ქ ა ნ ა. სცდებით ბიჭებო. დიმიტრი გულაია გამოჩენილი პოეტი იყო, მის სახელს ატარებს თქვენი ინსტიტუტი.

შ ა მ ი ლ ი. ურალი, ენა!

(ტაშუ ურავს, სიგარეტს გვერდზე გადასდებს და ენას ჰკოცნის, შერე კვლავ სიგარეტს მოუბრუნდება)

ქ რ ვ ე ჯ ა. ოპო!

შ ა მ ი ლ ი. ასეთი მცოდნენი უნდა წაახალისო.

ქ რ ვ ე ჯ ა. (მრავალნიშნულვლად) მაგან იმდენი რამე იცის...

რ ა ს ი მ ი. მოდი, ერთიც დავლიოთ, თორემ პოეზიის ტალღა ძალზე მაღლა ავტოტარცნის.

ქ ა ნ ა. ნუ გეშინია სიმაღლა, ადამიანებო! ენა არ მოგწორო სიგარეტში ფრენა, ფრთებს რომ დაგდავსა?

რ ა ს ი მ ი. მე მიწაზე მყარად დგამა მიყარას.

შ ა მ ი ლ ი. ან ლოგინა წოლა...

ქ რ ვ ე ჯ ა. მაინც პროზაზე გადასვლა არჩიეთ?

ქ ა ნ ა. არ მინდა პროზა, მე დრუბუღებში ტრიალი მინდა.

შ ა მ ი ლ ი. იტარილი, რა, მე გიშლია თუ...

რ ა ს ი მ ი. (ენას) მე კი მინდა, რომ შენ ჩვენს ცოცხელ მიწაზე ჩამოხტე.

ქ რ ვ ე ჯ ა. ჩამოხტება, შენ ფეტიკი ნუ გაქვს, ჩამოხტება.

ქ ა ნ ა. ეგდა მელთა, მე ზეტა მიყარას, არ მინდა მიწაზე უფენა.

შ ა მ ი ლ ი. მიწაზე თუნდაც იმიტომ უნდა მოხვიდე, რომ ქიქა ასწიო. (ღვირი დაასხა) შეგობრებო, მე მინდა შემოგთავაზოთ ერთი სადღერძო...

ქ ა ნ ა. არა, მე ვიტყვი, მათქმევენით.

ქ რ ვ ე ჯ ა. მოიცა, შამილს დამათავებენი.

რ ა ს ი მ ი. ენაშ სიქვას.

ქ ა ნ ა. (ენა ებმის) დიახ, მე ვიტყვი...

შ ა მ ი ლ ი. პო, კარგი, თქვი!

ქ ა ნ ა. ბიჭებო, მოდი, ჩვენგან წასულნი გაიხსენეთო. მათი ხსოვნისა დავლიოთ.

შ ა მ ი ლ ი. მე მგონია, ცოცხლების სადღერძოლოს შესმა აჭობდება.

ქ ა ნ ა. მე კი მიყვარებულთა ხსოვნისას ესვამ. საუკუნო ხსენება მათ. ისინი პავტივისციების ღირსნი არიან. ფეხებზე ჰქვიდათ კიალქის შორები, აზარფად უნდათ კარირა, არც ძუნქენი არიან, და არც გინება იცინა, არც იმაზე ფეტირობენ, დივ გისთან მოყვლითო, რას შერებთ, რატომ ტაშს არ მიყარავთ?

რ ა ს ი მ ი. რა ჰკვიანი ხარ, მოდი, ლუჯაზე გაყოცო.

ქ რ ვ ე ჯ ა. მეტი მოგივლია, ენა, დაწევი, დაიძინე.
შ ა მ ი ლ ი. თავი გაანებეთ.

ქ ა ნ ა. ოივე, შამილმა რა გითხრა? (მუსიკას ატყეზს მუსიკანტი ვაქს, თავს ევლორ ერევა, წიბორძიკა, მაგრამ არ წაიქცა. კვლავ განაგრძობს ცეკვას) შამილი, ხომ მოგწონვარ? მე უკვე მივხვდი თუ რატომ მომიყვანა აქ ერეკვამ. რასიმ, შენ შეგიძლია არც შემომხედო.

რ ა ს ი მ ი. ერეკვმა, უფხარი გარუმდეს.

ქ რ ვ ე ჯ ა. ენა, რა მოვლის, გარუმდი!

ქ ა ნ ა. (ერეკვას) დილას პლიაზე გაცანი ეს ბიჭები, პაშენი დაუნონე, გითხერ მართკ ნუ მოხვალ, დაჯლოც წამოყვანეო, შენ ხათის როგორ გაუბედილ და ამა, მომიყვანე, მოვედით, დავლიეთ და ახლა... ხომ ასეა?

ქ რ ვ ე ჯ ა. ენა!

ქ ა ნ ა. მამაკაცებო, იცეკვეთ, ჩემთან!

ქ რ ვ ე ჯ ა. (ცდილობს ენა მეზობელ ოთახში გაიყვანოს) წამოდი, სულელი, შენ ახლა ძილი მოგიხდება.

ქ ა ნ ა. შენ რატომ მიყვარ? შენ რა შეუმი ხარ, შამილი აქ არ არის?

ქ რ ვ ე ჯ ა. წამოდი, მაგაზე მეტე მოვიდაპარკოთ.

ქ ა ნ ა. როდის მერე? მე ახლა ცეკვა მინდა (ერეკვას ხელდან დაუხსლტა, ცეკვას). ჩემთან დალევა არ გინდა?

ქ რ ვ ე ჯ ა. გვეუფა!

რ ა ს ი მ ი. შეეშვი, დალიოს, იქნებ დაქტერს.

შ ა მ ი ლ ი. (პოზას არც იცვლის) დაინებთ თავი.

ქ ა ნ ა. არ გაგოცნო, შამილი ენა მეორე ოთახში გაიყავთ. შამილმა იმის თავისი საქმისა.

(ღვირი დალია და მოულოდნელად შამილს გადაეხვია)

ქ რ ვ ე ჯ ა. ბოლოს და ბოლოს, მორჩები თუ არა მიამუნობას!

ქ ა ნ ა. კარგი, შამილი შენთვის დამოთო.
(ერეკვას და რასიმს ეხმარება მეორე ოთახში გაიყავთ. კვლავ ედღრს მუსიკა, შამილი უქრავად ზის და სიგარეტს ეწევა. ქმარევა მალე ბრუნდება).

ქ რ ვ ე ჯ ა. შამილი, შენ ნუ გაზარდავლები, ენა კარგი გოგოა.

შ ა მ ი ლ ი. დიდი ხანია იცნობ?

ქ რ ვ ე ჯ ა. მეიოხე დღვა ერთად ვისვენებთ. შენ ისე არ გვიყოფილ, სტუდენტო გოგო, კაცუკ არ წაუტოხვალ.

შ ა მ ი ლ ი. იქნება წაუთხვას, მაგრამ კუვა ვერ უსწავლია.

ქ რ ვ ე ჯ ა. რასიმი დააშოშმინებს მაგას (შამილს მიუქდა, მოუხვია) ღამაში ვარ?

შ ა მ ი ლ ი. შენა?! როგორ არა!

ქ რ ვ ე ჯ ა. გინდა სიმაართლე გითხრა? პლიაზე გამოჩნდი და მომედი დაუწუნებელი, ბინარსოფერი ფეხები დაინახე თუ არა, ჩემს თავს ეფუთხარა, ააო, ერეკვმა, მოვიდა ის, ვისაც ამდენი ხანი ევლოდი, თუ შენ მასთან სიბოლოვე გიყვრია, შენთან განჩერდება და ჩამოქვდება იციდე?

შ ა მ ი ლ ი. ერთი უბრალო მიზეზის გამო გავჩერდი შენს ახლოს— მთელი აფხაზეთის სანაპიროზე ადგილი ვერსად ენახე. (ორღვირი იცინიან)

ქ რ ვ ე ჯ ა. ზღვიდან რომ ამოხვები, სველი იყავი. წულის წვეთები შენი მეტრდიდან ქვევით უშვებოდნენ, ფეხებისაკენ, მე შესმობდა შენი სუნთქვა და მომინდა მოგხვედოდი, ძალიან ძლიერი მოგხვედოდი.

შ ა მ ი ლ ი. (ცოცნის) მერე?

ქ რ ვ ე ჯ ა. შენ გინდა ახლა... (მეზობელი ოთახიდან ენას სიცილი მოისმის) რას შერბიან?

შ ა მ ი ლ ი. ბავშვები არ არიან, მონახავენ განართობს.

ქ რ ვ ე ჯ ა. იმ ოთახში მაგ საქმისათვის ხშირად შეგყავთ ქალები?

შ ა მ ი ლ ი. დემრთმა დაგვიფაროს. აქ ქალის მოყვანა როგორ შეიძლება. რასიმს დედ-მამა ჰყავს, ძმაც, ახლა კიდეც ბაბუა დედ-მამათ.

ე ტ რ ე ვ ე ა. მერე და ახლა სად არიან, ყველანი ერთად გაიკრიფნენ?

შ ა მ ი ლ ი. ჩახსდნენ მანქანაში და სოფელში მოუსვენეს, ბაბუასთან. იქ სუფთა ჰაერია, ხლი. ხომ იცო, სოფელს თავის ზიზღი აქვს.

ე ტ რ ე ვ ე ა. ამაღამ რომ მობრუნდუნენ?

შ ა მ ი ლ ი. გამორიცხულია.
კვლევ განას სიცილი.

ე ტ რ ე ვ ე ა. (ტანს მისამართით) წმინდანად კი მოქონდა თავი, რად უნდოდა ეგ ბაწარი?

შ ა მ ი ლ ი. სიამაყე არც ისე ცუდი თვისებია.

ე ტ რ ე ვ ე ა. არ მიყვარს ამაყი ხალხი.

შ ა მ ი ლ ი. ღრმა ფილოსოფია.

ე ტ რ ე ვ ე ა. შევეშვათ ამ ლილიას, აქეთ მოიწი, მაკოცე, მაკოცე!

შ ა მ ი ლ ი. შენი მავალითი თუ გამათამაშებს.

ე ტ რ ე ვ ე ა. ამაშუკ ქალებმა უნდა აჩვენონ მავალითი?
(კოცნა. უცებ იღება კარი და მეზობელი ოთახიდან გამორბის ენა. როგორც ჩანს, ცოტა გამოფხიზლდა)

ე ტ რ ე ვ ე ა. ახლავე წავიდეთ აქედან. ფერვეს! ამას ჰგონია, რასან მის სახელში მოვიდო, ბევრის უფლებაცა აქვს.

ე ტ რ ე ვ ე ა. (მავანტოფონი გამორბო, ენასთან მივიდა) ნუ ყურად, ხალხი გაიგონებს. წყალი დამიე და დამშვიდდო, (წყალს მიაწველის)

ე ტ რ ე ვ ე ა. (ერთი უღუბი მოსვს) ახა, წავიდეთ!

შ ა მ ი ლ ი. ნუ ბრაზობ, ისეთი არაფერი მომხდარა!

ე ტ რ ე ვ ე ა. რასაკვირვებია, ქალს რაც არ უნდა გადახდეს თავს, კაციისთვის ყველაფერი იოლა.

შ ა მ ი ლ ი. არაფერიც არ გადაგხდება, დარჩი, მე აქ ვარ, შიში ნუ გაქვს.

ე ტ რ ე ვ ე ა. შენ დაგიკრებ? რაობ? რისთვის? რასიმისთვისაც უნდა დამეკრებო? ვიდრე ბევრს დამწუხებდა, თვალები მიზინდა და სიყვარული გამომიცხადა. იქნებ ჭერ არც არავის უთქვამს ჩემთვის მიყვარხარო. იქნებ, ეს სიტყვა ძალიან ბევრს ნიშნავს ჩემთვის, იქნებ მთელი ცხოვრება ველოდი ამ სიტყვას, ამაჲ კი უფროდ, უსიყვარულოდ გამომიცხადა სიყვარული, რომ მეტრე იმ საქმისთვის მიეყო ხელი, თუმცა, იმ საქმესაც სიყვარულს ეძახიან.

ე ტ რ ე ვ ე ა. გეუფება შორაღის კითხვა.

შ ა მ ი ლ ი. შეეშვი, გადმოანთხობის რაც კაცებზე ბოღმა აქვს. რას იმის ხმა. ფერვეს!

ე ტ რ ე ვ ე ა. მოვიდვარ!
(გადის მეზობელ ოთახში)

შ ა მ ი ლ ი. ფერვესა ყველაფერს მოაგვარებს.
პაუზა. შორიდან მოისმის ა. ტუმანაშვილის სიმღერა „გამარჯვების დღე“.

ე ტ რ ე ვ ე ა. მიყვარს ეს სიმღერა, ჩვენ ომს არ მოვსწრებივართ, მაგრამ ყველამ უნდა იცოდეს, რა ფასად დაგიყვდა გამარჯვება.

შ ა მ ი ლ ი. (შვილად) რასაკვირვებია.

ე ტ რ ე ვ ე ა. რომ გეუფრებ, გული მერტყვა, ისეთი სერიოზული სიფათი გაქვს...

შ ა მ ი ლ ი. მინდა შენა ნამდვილი სახე ვიპოვო, სულ სხვანაირი ხარ.

ე ტ რ ე ვ ე ა. სამაგიეროდ, შენ და შენს მეგობარს შუბლზე გაწერიათ ყველაფერი. ვიდრე ხმას ამოიღებდეთ, მანამდეც ცხადია, რაც გწავლიათ.

შ ა მ ი ლ ი. (შუბლზე ხელი მოისვს) აი, აქ მაწერია? ახა, ერთხელაც წაიკითხო რა წერია! (ენასთან ახლოს მიდის, შუბლს მიუშვეწრს, რათა წაიკითხოს) საშუალება მიცხის. ამ ღრის მიუღობღენლად მკლავებში მოქცევის და ძლიერად კოცნის). დღემილი. ისმის ტალღების ნელი რინინი. ჭერ ძლიერდება და მერე სრულიად წყდება სიმღერა „გამარჯვების დღე“. შმილი-

მა ხელი შეუშვა ენას. ენა ზიზღით შეკუტრებს შმილი, მერე მოტრიალდება და სილას გააწნის. დღემილი. შმარქანს მწველად ზის, თითქოს არც არაფერი მომხდარა, მწველს ცხელი ამოუღებს.

შ ა მ ი ლ ი. მაღლობელი ვარ, ახლა ყველაფერი ნათელია.

ე ტ რ ე ვ ე ა. მე გგონია, სამაღლობელი არაფერი გაქვს.
შ ა მ ი ლ ი. გული მწყდება, ვერ მოვასწარი სიყვარული ამებს-შენთვის.

ე ტ რ ე ვ ე ა. არაფერია, სხვებს აუხსნი. (გასაცვლელსენ მიდის, შუის-ვე მიბრუნდება) კარი დატკთლია, გააფე, უნდა წავიდო.

შ ა მ ი ლ ი. გასაღები დაქარგა.

ე ტ რ ე ვ ე ა. მოძებნე და გააღე!

შ ა მ ი ლ ი. სად მოვძებნო? მე რა ვიცო, სად არის.

ე ტ რ ე ვ ე ა. (ხმალოდა) ფერვეს!

შ ა მ ი ლ ი. ხელს ნუ შეუშლი.

ე ტ რ ე ვ ე ა. როგორ, ისინი. იქ... (შუისვე გამოაღებს მეზობელი ოთახის კარს და შედის. ახლა შიში ხმა ოთახიდან მოისმის) გასახებია, ყველაფერი გასახებია, გასაღები მოშვეთი, ჩქარა! (სისტუმბო ოთახში ბრუნდება, მას ეტრევა მოსწვევს)

ე ტ რ ე ვ ე ა. დამშვიდდი, ენა, რა მოგვიდა.

ე ტ რ ე ვ ე ა. ახლავე გაიღო კარი
შემოდის რასიმო.

რ ა ს ი მ ი. დააწუნარე ეს გფი, ფერვეს!

ე ტ რ ე ვ ე ა. რასიმ, თავი დაანებე, ხელი არ ახლო, ჩემო კარგო!

რ ა ს ი მ ი. ეგეთი ქაჩი საიდან მოიყვანე, ხომ არ ეგონა, საბავშვო ბაღში მიყუყუართო?

ე ტ რ ე ვ ე ა. ბევრი რომ არ დაელია, მიხედებოდა, კაცთან სახლში რისთვის მოვიდა.

ე ტ რ ე ვ ე ა. თქვენ რაც ვინდოდეთ, ის ბენითი, მე გამოიშვით.

შ ა მ ი ლ ი. (კვლევ მწველად ეწევა) ხალხი გვისმისნ. ნუ ყვირობ (წყალს მოსვამს და სიგარეტს ამოკლავს)

ე ტ რ ე ვ ე ა. (რასიმ?) გაღებ თუ არა კარს?

რ ა ს ი მ ი. ნუ ბტუნაობ!

ე ტ რ ე ვ ე ა. იმდენს ვიყვირებ, მეზობლებს შეფერი.

ე ტ რ ე ვ ე ა. გინდა ყველას სახელი გავიკებებო?

ე ტ რ ე ვ ე ა. სამაგდე ვითვლი. ერთი, ორი...

რ ა ს ი მ ი. (სასწრაფოდ ჭიბიდან ამოიღებს გასაღებს და იატაკ-ზე დაადგენს) ახა, წადი.

სიჩუმე: ამ სიჩუმეში გაისმის თუ როგორ აღებენ გარედან კარს. აი, ვიღაცამ გასაღები გადატრიალა, კარი გააღო, მივაჯახება და ოთახში შემოდის ბატალი. ენა იატაკიდან გასაღებს აიღებს და გაბრის. ხანგრძლივი დღემილი. შმილი კვლევ ნირ-შეცვლელად ზის და ამოუღებს.

ბ ა ტ ა ლ ი. (რასიმს) რას აკეთებთ აქ? (პაუზის შემდეგ შმილს ეკითხება) აქ რას აკეთებთ-შეთი?

რ ა ს ი მ ი. მოკლებ, თორემ, კბილებს დაგამატრებ.

შ ა მ ი ლ ი. ასეთი ახალგაზრდა ხარ და ნუ ჩამატრებენებ კბილებს, ვინ იცის რაში და როდის გამოავადება ეგ კბილები.

ბ ა ტ ა ლ ი. (შმილს) გათვრი!

შ ა მ ი ლ ი. წამო, ფერვესა, წავიდეთ.

(შმილი და ფერვესა გადიან)

რ ა ს ი მ ი. არაღ კრინტი არ დასძრა, თორემ მეგ კბილებს მართლა ჩამატრებ.

დაბნელება

მისამხმ სურათი

იგივე ოთახი. დილაა. გულისა პალმას რწყავს. გულისს შევლულ მინეცა სამგაზროდ ეშხალება. რუფვის საყარტელი და მკარტელი უტარავს და სარკესთან კოწყოიობს — ხან უღუაშს ისწარებს, ხანაც თმას.

გულიანა. შეხედე, მიწეცა, შეხედე, შენმა შეღმა ჰვანათრი წი-
გნებითა და ბროშურებით ავსო ქვეყანა, მაგრამ ის კი არ
ნისო, ოთხბიდე გაკრეცა რომ არ შეიძლება.
მინუსცა. შექამე ეს ბივი და გე არის!
გულიანა. ჩემი ნება რომ იყოს, მარტო მაგას კი არა, მაგის შეუ-
ლესაც ვასწავლიდი ქუას.
რუფეთი. (არნიით) მერცხე, ვინ გიშლის?
მინუსცა. რას შეურნდით ამ პაპებს!
გულიანა. პაპები, თორემ გეცე ქუთუშეზვარაა. შუადღე გაილა-
და კიდევ ლოგინში გარბაობს. თუ არ მოვიდა, სამი დღე არ
აღებია ლოგინიდან.
რუფეთი. იძინოს. რა გენადლებუბა. დედა, შინადა ხარ? წაე-
დეთი!
მინუსცა. მენიხია, შელო, მაგ მანქანისა, რად გინდოდა, რომ
უფლებ?
რუფეთი. ნუ გენიხია. რამდენიმე წუთში სოფელში ჩაგაფურე
და უშადვე უფან მოვბრუნდები.
გულიანა. (ნაღვლიანად) მობრუნდები, აბა, რას იზამ, შენ სოფე-
ლში არ გააჩერებს.
მინუსცა. ისევ დაეწყო! მთელი ცხოვრება მიწას ჩიქნი და ვინ-
და შევიღე მაგ დღეში ჩაადო? სოფლის მეურნეობაზე წიგ-
ნები ვინ დაწეროს?
(უნდა შეიღო მგობივოს, მაგრამ რუფეთის მუცელი უშლის,
ორგინო იციანია).
გულიანა. (ფანჯარა გახალო) უცნაური ამბავია — ადამიანი
სოფლის მეურნეობის მეცნიერების განვითარებისათვის იბრძვის
და სოფლის ასფალტს ერთხელაც არ გასკვლავია, ცვირან
ბადაზე ერთხელ მაინც გაელოდო შენს შვილს. მეცნიერების
როგორღა განავითარებ, თუ ყუველდღურად არ აკვირდები, თუ
არ გყვარხ ის საქმე, რაზეც წერ? განა ცარილად ადილეუ
რაიებს აწებდა შეიძლება?
რუფეთი. (ცინის) რას იზამ, მამანგო, ასე ყოფილა მოწყობი-
ლი ეს ცხოვრება. ერთი ცარილი ადგილს მეცნიერებასაც
კი ქნიათ, მეორეში კი ერთ გოჭო მიწასაც ვერ უშლიან.
მინუსცა. (გულისას) ასე გინდა შენი ხომ ხედავ, რომ არავის
უნდა შენი ჰუის სწავლება, ბებერა!
გულიანა. (რუფეთს) შენ ისე ვიფურე, როგორც გენებოს, მაგ-
ამ შე მინდა, რომ შენი შვილები პატივს სცემდნენ მიწას
(ფანჯარაიდან ზღვას შესტკეის)
მინუსცა. მიწა ახლა მიწის პაციენტებზე მონილომე, ადამიან-
ი? მაგათ მიწისთვის სცხებლით? ბატილი დრუბლებში დაფ-
რინებს, მუსიკას წერს, გუშინ აშხასთან ერთად მწეროდა.
მოიცა, რა ერცვა იმ სიმღერას? მო, „ვარსკვლავმა გაიღიძა“.
ო, რა ლამაზად მღეროდნენ. ასე რატომ მიუყრება, ჩემი სი-
ლერა გაგავიდრდა? სიმღერა ყუველდღის მიყვარდა. ამ ბე-
ბერის რომ უყურებ, მე და ეც კორწილებში ისე ტახილად
მწერდით, რომ... ვიძერით, ვიძერით და ახლა აგერ შევა-
ლიშვილებიც გყავს.
გულიანა. შენ ღმერთის მადლობა გადაუღებ, რომ ჩემი ცილი
გაბდი. კი, სულ სიმღერითა ვუცხ შელიშვილები...
მინუსცა. მადლობა. მე კი არა, შენ უნდა გადაიხადე, ასეთი
ცილი რომ გყავს. შენისთანავე ჰქიფუულ კაცს ჩემს გარდა ვინ
აჯანდა!
გულიანა. (თავიანი სცა) მადლობელი ვართ მაგ ამტანობისთვის,
მაგ სიმღერისათვის ტაშს გავიკრათ (ტაშმა დაუკრა) ახლა კი წა-
დი სოფელში და ძროხას შოშილოთ ნუ მომიქვია, მგობიობის
იშვით ნუ იქნები, შენც განაწრე ხელი.
რუფეთი. (ღელას გზევა და კოცნის) დედი, იც ახლა რა გამა-
ხსენდა? პატარაობისას მე და ლადიკო შენ ფეხებთან რომ
მოკვლიაღებოდი და თუთუნს ძაფზე ვახაბდი, შენ კი ისე
ტახილად ვამდებოდი... რა დრო იყო, რას სიმღერებდი...
გულიანა. (რუფეთს) ლადიკო კაცი გახდა, ჩიის საბჭოთა მეურ-
ნეობის ხელმძღვანელობს, მილიონერია მისი მეურნეობა.
რუფეთი. ი. ი. ი. ი.

გულიანა. ლადიკოს შრომის გმირის ოქროს ვარსკვლავი ჰქონდა
მერცხე, შენ კი...
მინუსცა. მაგასთან რა გინდა. ჩემმა შეღმა რვა წიგნი გამოსცა
და მალე სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი გახ-
დება.
გულიანა. (მინუსცას) წარმოდგენა თუ გაქვს იმაზე, რას ნიშნავს
ეს მეცნიერების დოქტორობა.
მინუსცა. ასეთ ჩამორჩენილ ქალად რატომ მიგანინავარ? ყოველ
კაცს თავისი ბედი აქვს და თავისი გზა ამ ცხოვრებაში. ლა-
დიკო ლადიკოა, რუფეთი კიდევ რუფეთი!
რუფეთი. შეეშვი, დედი, დღეს მამანგომ ცუდ გუნებაზეა.
მინუსცა. ო, რა გიუტი კაცია მიწა, მიწაო რომ გაიბიხი და
სული რომ ამოვხადე, თუ კაცს მიწასთან არა აქვს საქმე, ქა-
ცი არ არის? მხეცია?
გულიანა. შენ ახლა სხვა მუსიკას უკვავ... მე ეც არ მოქვამს...
არ მიყვარს კაცი რომ მხოლოდ თავის თავისთვის ცხოვრობს,
საკუთარი თავის გარდა არავინ ახსოვს ქვეყანაზე. შენ შეიღს
ეს საკუთარი თავის გარდა არაფერი უნდა. შენ გვიჩინა მაგას
მეცნიერების დარდი აწუხებს? თავისი თავი უყვარს, დეცა და
ღამემც. ცხადშიც და სიზმარშიც დოქტორობა ესწრება, დო-
ქტორობის უღლისთვის რას არ მოიმიტოდებდეს, ააფურეს დაე-
რიდება.
მინუსცა. კარგი, ერთი...
გულიანა. დაგავიწყდა, რა საჩუქარი გაუგზავნა გამოცემლობის
დირექტორს? ხომ იცი რატომაც გაკეთა ეს — ჩემი წიგნის
სახეზე ახლა კი გაჩაჩხული არისო!
რუფეთი. მამანგო, მეტსახად რომ არ მოგდის დღეს!
მინუსცა. (რუფეთს). შეეშვი, მამანგომ დღეს პირველად ნახე?
წადიდი, თორემ დაგვიანდა, გრძელი გზა გვაქვს წინ, მერე
რადაც თათბირსაც უნდა დაწეროს.
რუფეთი. დასწრება იმდენი არაფერი — სიტყვით უნდა გამო-
ვიდო.
გულიანა. კრება, თათბირი, სხდომა... ვის უნდა ელაპარაკო
სოფლის მეურნეობის მორჩინებებს? კი, მაგრამ ვინ დედა-
პარაკობს ამ სოფლის, მიწის ხალხს, ვინ ასწავლის ქუას.
რუფეთი, ჩამფერი და ის... რა პეკია, მო, შელოცო... რამდენი
ხანია მიწა გათხოო... შენ, ჩამფერი, შელოცო, სამივე ერთად
რას ასწავლიდი სოფლის კაცს, რა რჩევა უნდა მისცოთ.
რუფეთი. წადიდი, დედა!
(ტელეფონის ზარი, რუფეთმა ყურმილი აიღო)
რუფეთი. ვისმინე აა, ტაშელ, შენა ხარ?.. საღამო! რაო? ვერ
გავიგე! ჩემი სტატია? სახვალეო ნომერში? დიდი მადლობა.
მოვდე და წაეკითხები? კი ბატონო, ახლავე მოვად.
მინუსცა. ჩვენ ხომ გზაზე ვდგავართ, შელოცო?
რუფეთი. ახლავე, ტაშელ, ახლავე მოვალ, ხუთ წუთში მანდა
ვარ.
(ყურმილი დასდო) დედი, ერთი წუთით გავვარდები, მოვალ
და წადიდი (გარბის)
გულიანა. ისე ტახიბია, მო, რა მეყრიალა, ხმარიაან სათაურს
დაწერს ზღა!
მინუსცა. დააწეროს რა, შენ რა გესაქმება ხალხი გაიგონებს, და-
იმასსოვრებს, არ ვიხარია, შენი გვარი, ასეთ გამოჩინებულ,
საკუთარ ადგილას რომ იქნება? ეს ხომ დიდი პატივია თქვე-
ნთვის, ლაშარბებისათვის.
გულიანა. ტვინი წაიღე მაგ შენი ღირსებითა და პატივით, რად
ღებდა ისეთი პატივი, რომელიც ყუველდღურს მიიბოვს, ყუვე-
ლდღურს წაიღებს. მე კაცი მინდა, ადამიანი, გაიგე? ეს არის
მთავარი!
მინუსცა. კი მაგრამ, რუფეთის რას ჩააცივდი, თუ მამანგოვით მი-
წას არ ჩიქნი, კაცდაც ადარა სთელი?
გულიანა. საკუთარ თავზეა გადაუფილი, შევიცივ ალარ ახ-
სოვს!
მინუსცა. აბა, წამოვცდა? აი, რატომ ჩაქვანებ მთელი დღეა.
როგორც იქნა, ამოშქარა, რაც აწუხებდა (მოულოდნელად

მინუცა. თუ ასეა, რას იზამ... როდუნ კარგად იქნებოდე და აქ იყავი, მაგრამ რუფეთსა და რასიმს ჭკუის სწავლებით ნუ ამოხდი სულს. დაანებე თავი, ხომ იცი, სიტყვა მურხალიც არის და საწაფავიც.

გულისა. (ესიყვარულება) ერთი ამას დამიხედე, ცოლი ანდაუბოთ მელაპარაკება. მამ, მიღობარ, არა?

მინუცა. მოგაგებურე თავი და წავად, აბა, რაღა დამჩინია. (პაუზა) ხომ მოგაგებურე თავი, ლაშარბა?

გულისა. რას ამბობ, რაც უფრო ვებრძობი, მით უფრო მეტს ვფიქრობ შენზე.

მინუცა. მადლობა ღმერთს, ვიცოდი ასე რომ იქნებოდა!

გულისა. შენ რა იცოდი?
 მინუცა. რა ვიცოდი (იციანს) კაცი რომ ირებს წამოწევა, მაგრამ რაქნაო ხელს რომ ვერ ჩაალებს, თავს იმით დამოშვლებს, კვლამი მაინც ჩაუღდეკი ირემსაო. შენც ასე მოღობარ ჩემსკენ...

გულისა. მამ, იმის თქმა გინდა, რომ შენ ის ირემი ხარ?
 მინუცა. აბა, რა გეგონა. მე ის დროც მახსოვს, ღვესებას რომ წერდობ ჩემზე. თუ გინდა წაგეითხავ, კი არ დამეჩინე.

გულისა. აჰ, არა, არ მინდა, სირცხვილია!
 მინუცა. წამოდი სახლში, ლაშარბა!

გულისა. არ იქნება. შენი რაძლი არ გამომიშვებს. შენ წაიღი, პირუტყვის მიხედვ, არაფერი მოუფიქრე.

მინუცა. ჭირნაც გასწევიტის ის პირუტყვი, რა ქანაზად მინდა. რას ჩაიკვიდ მაგ ფანჯარას, ასეთი ვინ გგავლენა მანდ, რომ არ სცილდები?

გულისა. ხალხს შევეურებ, ზოგი ბანახოს, ზოგიც ნაპირზე წის.

მინუცა. (გულისსთან მიღის და ფანჯარაში გაღიხებდას). აბა, უველაფერი გასაგებია. სულ არ მიყვირდა, რას უღდას მთელი დღებით ამ ფანჯარასთან-მეიქი?! ესე იგი, ამ შიშველ-ტიტულ ხალხს შეპურებდე და იმათთვის დგახარ ფეხზე, არა?!

გულისა. შენ კი ფიქრობდი ირემი მე ვარ, ჩემს ვარდა ქვეყნად არავინ არ ამბობ!

მინუცა. ოო, ლაშარბა, ლაშარბა! მერე რა, რომ ჩემს ვარდა ბეურია ამქვეყნად, შენთვის რა აზრი აქვს ამას?

გულისა. ნაადრევად გადაიმწურე წაქალი. მინუცა, ერთი იმას შეხედე, ირემივით არ მისდის!

მინუცა. უფურე, რა! სხვა აღმარებრი დავჩინება და... (ორივენი იციანს) აი, ის წვერიანი კაცი, ვაზეთი რომ უჭირავს ხელში, ალბათ, მეცნერიაო.

გულისა. წვერი რომ ცოდნას იძლეოდეს, ჩვენი თხა ახლა კაი ხნის აკადემიკოსი უნდა იყოს.

მინუცა. შენ შენსას მაინც არ იშლი — ისევ ეკალივით იჩხვლებები. წამოდი სახლში, ლაშარბა, წამოდი, მაინც იქ გირჩინონდეს.

გულისა. მართლა წამოვად, ყველმა ამომივინდა ამ ოთხეულელმუცე დანას. (ტელფონის ზარი. უფრძილი გულისსამ აიღო) ვინაშენ. რა იყო, ლინაცა, შელოო. ძილის დროა? კი ბატონოო, ახლავ დავებუე? მამალი? კი, დავლივ, მადლობობე ვარ. კარგად იყავი, შელოო, კარგად (ყურბილი დასლო) გაიგონე! დღისითაც უნდა დაიძინო, შენს გულს სიმშვიდე სჭირიაო. ასეა და რა ვქნა!

მინუცა. მამ, არ მოღობარ და ეგ არის!

გულისა. უცნაური ქალი ხარ, ღმერთმანი, სოფელში წამოსვლა კი არა, ფეხზე დგომის მიზლის ექნობ!

მინუცა. (ნაღვლით გაღახება ქმარს) დროზე გამოჩემობინდე გულისა, აღარ შემოძლია მარტო ყოფნა (ჭკარი ნაბიჯით შემოდის რუფეთი)

რუფეთი. აბა, დედაჩემო, დროზე, წავიდე, ჩქარა. მამაჩემო, აბა, შენ ვაზეთები!

გულისა. მადლობელი ვარ.
 მინუცამ შეიღს ვაზეთები გამოართვა და გულისას იღლიაში

ამოუღო. მერე ქმარს ემშვიდობება და რუფეთთან ერთად ოთახიდან გაეცს უმარავი ჩანთა, პაკეტი, ფუთა. გულბი მინუცა ლიანდ შესტყვისს მიმივალთ. ერთი მიღან. მერე ერთი მიღან, შენ კი იქვი აქ გულები! (გაღის მუხობელ ოთახში). ეიოლისნია და ფორტეპიანოზე სრულდება აფხაზური მელოდია. თანდათან ქლიერდება ზღვის ხმავრი. იმის ზღმეების ყოინია. შემობილდება: „ნუ გეშინია, ჩაყვინთ! „თავით ჩაუშვი, თავით!“ აბა, ერთი მე შემომხედე!“, „მეიყურე. როგორ ჩაყვინთო!“

გისმის გაბმული ზარის ხმა. გამოღის რასიმო. იგი ვალიზიანებულა, რადან ამ ზარის ხმამ გააღვია. მას კვლავ პიყამოს შარვილი აცეკა, წესს ზემოთ კვლავ შიშველია. მუხობელ ოთახში გაღისამ გამოხდება. სათვალუ გაუყვებობია, ხელში გახეთის უქორავს. რასიმამ კარი გაღო და უკან მობრუნდა. შემოღის ყვარას; გულსმამ ყვარასას თავი დაუტყრა და თავის ოთახში შემბრუნდა. რასიმო და ყვარასა უხმოლ შესტყვიანს ერთი მეორეს.

პაუზა.

რასიმო. დაქვი.
 ყვარასა. არ დავდებო.

რასიმო. მამის ცერე იდეტი (პაუზა) რა მოხდა?
 ყვარასა. შენთან სალაპარაკო მაქვს.

რასიმო. რამე ახალი მოხდა? გისმენ.
 ყვარასა. კარგად იცი, რა მოხდა.

რასიმო. აბა, მე რა ვიცი, რამ წამოვიფრინა. ასეთი რამეები ხშირად მოგვალა ბოლდე. მითხარი ახლა რამ წამოვიფრინა.

ყვარასა. მე არაფერი არ...
 რასიმო. მამ, აქ რატომ მოხვედი?

ყვარასა. ფლორელამ არ გითხრა?
 რასიმო. ფლორელამ, ფლორელამ! მაგას რა ესაქმება ჩვენთან, არ ვაპირებ საქმე ამ ფლორელია! შენც ნახე ვულის მესხაღუმელი!

კიდევ ვის უთხარი ჩვენი ამბავი?
 ყვარასა. (შეშინებულ) მეტი არავის.

რასიმო. იმას რაღად უნებებო?
 ყვარასა. შენ რომ გითხარი, ყვირილი დამიწე, რაც გინდა ის შექნი, მე არაფერი მესაქმებო.

რასიმო. მერე და რაც საჭირო იყო, ის გაგეთყებინა — ექიმთან წასულეყავი.

ყვარასა. ასე როგორ ლაპარაკობ, რასიმ, ეს ხომ შენი შვილია, შენი ბები.

რასიმო. ერთხელ მაინც გეითხა, მინდა ეგ ბები თუ არა.

ყვარასა. (ტირის) შენ ხომ გიყვარდი, რასიმ, ჩემი გული შენთვის ფეოქავსო, რომ ამბობდი.

რასიმო. ახლა ნუ ამბობებ. არაფერი გამოვივა.

ყვარასა. ასე ნუ მეტყვი, რასიმ, ასე ნუ მეტყვი, მოდი, კარგად მოვიფიქროთ ყველაფერი. ეს ამბავი რომ ინსტიტუტში გაიგონ, აჰ, ღმერთმა ნუ ქნას და, დედაჩემის უურამდე მივაღებ, მერე რა მეშველება, როგორ მოვიქცე, როგორ ვიცოცხლო.

რასიმო. მე ყველაფერი მოვიფიქრე და ამიტომაც ვირჩიე ექიმთან მიღა-მეითი.

ყვარასა. რას ამბობ, რასიმ, რას? შენ ხომ ასეთი არ იყავი! რასიმო. რა გინდა ჩემგან, ყვარასა!

ყვარასა. მიშველე. შენ ხომ დამპირდი...
 რასიმო. რას დავპირდი? ხო, დავპირდი ცოლად შეგირთავ-მეთოქ, მაგრამ მას მერე რამდენმა წყალობა ჩაიარა. ხომ იცი, ამქვეყნად ყველაფერი იცვლება. მეც შევიცვალე და გადავიფიქრე.

ყვარასა. (უძებლოდ) ღმერთო, რა ვქნა, მითხარი რა ვქნა, როგორ მოვიქცე.

რას იმე. ექიმთან მიდი, კიდევ ერთხელ გირჩევ, მოიწმინდე ეგ ცრემლები და მიდი ექიმთან. ფულს რაღაცენარად გავებრუნებ...

ყვარასა. (ხანგრძლივი პაუზის შემდეგ) კარგი, თუ შენ ასე გადაწყვიტე, თანახმა ვარ, მაგრამ, შენ ხომ იცი, რომ შე ამავეარ საქმეში... შენ ხომ იცი, რომ შე... არ ციცი ვისთან მივიღე... რასმე, ძვირფასო, იქნებ შენ თვითონ მირჩიო რომელი ექიმთან მივიღე, თუ შენ ასე გადაწყვიტე, თუ შენ...

რას იმე. მე რა ციცი, მე სად ვეძებო ექიმი. და, საერთოდ, გესმის, რას ლაპარაკობი გინდა, რომ ხალხმა თქვას ცნობილი ქორუტისი ლანიცა ლაშარას შვილი ექიმს დაძებეს, რომ ვიღაც გამოიო მოიშოროს?!

ყვარასა. მაგას როგორ ამბობ, რასიმე! (აქეთონდა, ტახტზე დეშვა)

რას იმე. (თავს იმართლებს) ამას შე ეკ არ ვამბობ, ხალხი იფიქრებს-მეთო. ხალხი!

ყვარასა. არამზადვ, არამზადვ! რას იმე. (დახვეული). კარგი, გვეყოფა, მართო არა ვარ სახლში, უკველ წუთს შეიძლება ვინმე შემოვიღებს.

ყვარასა. ახლა გერცხვები კიდევ? კულში რომ დაშვებდი, ცოლად გამოშვევიო, რომ შევედრებოდი, მიუყარაზო, რომ გაიმახოდი და მუხლებზე იჩიქებდი, მაშინ არ გვირცხვებოდი, მაშინ სულ სხვა იყავი, მაშინ... (ქეთიონი მიეშურება კარსაკენ) შენ დარდი ნუ გაქვს, მე ისე მოვარჩიებ ამ საქმეს, რომ ხალხი არაფერს იტყვის შენზე.

რას იმე. ნუ მაშინ (ირონიულად) იქნებ თავის მოკვლა გადაწყვიტე?

ყვარასა. არც ეგ იქნება შენი სატყვარი.

რას იმე. თავი დანებე მაგ სისულელს. უკვლავ უტეხისი გამოსავალი ექიმიო. თუ ექიმთან არ მიხვალ, მე და შენ ერთმანეთს არ ვიცნობთ. კარგად იყავი. (ყვარასა კართან მიდის, მეზობელი ოთახიდან გამოდის გუღისა.)

გუღისა. ერთი წუთით დამიკადე, შვილიო! (ტელეფონის ზარი)

რას იმე. რადი, წადი-მეთოქი. ხომ ვითხარი, სახლში მართო არა ვარ-მეთოქი! (ყვარასა გარბის, რასიმე მისდევს)

გუღისა. ოჰ... გუღისა ლაშარა, კარგი რამეც გაიკონეს შენმა უყრებმა. ახლა გინდა კაცობა. გუღისა, რომ ის გოგო ქვეყანას დაურბუნო, ახლა გინდა კაცობა! (ტელეფონი შეუჩერებლად რეკავს). ფარდა

მიმამდებია გიმრო

იგივე ოთახი. გუღისა ფანჯრის რაფას დაყრდნობა და ზღუას დასტკერის. მეზობელი ოთახიდან პიანინოს ხმა ისმის. მუსიკადრო ხმ ხმა მიწყდება, მაგრამ, მერე კვლავ გაისმის. ეს მუსიკა ნაბაღს ეკუთვნის, იგი ვანგარტობს ოთახის ნაწარმოების შემქნას, ამ ნაწარმოების ნაწყვეტები ჩვენ უკვე მოვისმინებ: პიესის პირველ მოქმედებაში. ახლა სადამოა. ლანიცა სუფრას შლის, რუფეთი გაზეთებს ათვალერებს.

რუფეთი. რა და არა ამ სახლში მშვილად ცხოვრება არ შეიძლება. აქ უკვლავური თავდაყოფა, კიდევ კარგი, რომ დღეობატაცია უკვე დავმოთავრე, თორემ ასეთ ვითარებაში მე ვერაფერს შევქმნიდი.

გუღისა. (ვანგარტობს ფრასს, რომელიც როგორც ჩანს, შეწყვეტინეს) ეს რომ ასე მომხდარიყო, რა მოუფიქრებდასა, სასოფლო-სამეურნეო მეცნიერებას.

ლანიცა. (სიტულო) საბარათი მივნიჭებ.

რუფეთი. თქვენ რა, მე დამცინით? (ნერვიულად) იცით რას ვიტყვით? უკვე მოვწონი თუ არა მოვწონი, ასეა თუ ისე, ვგერდებ ვერ აუღვლით იმას, რომ მე უკვე რამდენიმე წონის ავტორი ვარ, წიგნები კი ისტორიაა.

გუღისა. მართალი ხარ, ისტორიკოსი შეხვალ, მაგრამ შენი წიგნები საიბურთო გამოკვანილი კიტრებივითაა. მაგ წიგნებს არც სუფთა პაერი ღერსებია და არც მოვარდნილი ზვივის გამაჩნასალებელი სიკეთე. არც მწეს გაუთბია ეგ წიგნები და არც ნაწეს გამოხედავს. არაფერი განსხვავება არ არის აქ, სოხუბის გაგზობულოდ ბინაში, შენ მიერ დაწერილ წიგნებსა და საიბურთო გამოკვანილ კიტრებს შორის.

რუფეთი. შენ არ იცი, რას ვწერ მე. შენ ხომ არ წავიკითხავს ჩემი წიგნები და სტატოები.

გუღისა. არც წავიკითხე, რაღვან მე, აი, აქ ტახტზე ვიქექე და შეუყურებდი, თუ როგორ ირჩევდი შენ სადოქტორო თეზის. შენი მგავიბი და შენ თათბირობდი, ისეთი თეზის შეარჩევ, რომ არავიფარო წინააღმდეგობა არ შეგხდებო, თავის არა შეეკეთაშობს, ის კი დაგავიწყდა, კამათში რომ იხადება ტეშმარტობა. ხანთლის ყვავილი ვის სჭირდება თითქმის არ მახსოვს ვინმე გამარჯვოლი. ცაცი, რომელიც მულამ იცინის და არ უბრჯობება, შეიძლება ვერაფერი აღმოჩნდეს. მაღლობა ღმერთს, ღღეს მანაც ვაბრჯობ.

ლანიცა. თქვენი ნერვიულობა არ შეიძლება, მამა!

გუღისა. ხანამ პირში სული მოღვას, ხიზართლეს ვიტყვი, მერე კი...

რუფეთი. ეს რამდენი დანაშაული წამომიყენე, მამაჩემო, აქამდე ხეიკეთი? (პიანინოს ხმა)

გუღისა. შენ ჩემთვის არასოდეს არ გეცალა. სოფელში ერთი საათით თუ ჩამოიხუნე, აქ რომ ჩამოვალ, არც მაშინ დამენახებო ხოლმე, შენს კაბინეტში ხარ გამოკეტილი, მაღლობა ღმერთს, მოსამსახურე კარგი გყავს, ავერ შენი ცოლი. უკვლავური მაკის კისტრევა — ბავშვებიც, სტუმრებიც, ავადმყოფებიც, ქოფიებიც იქნება თუ ტრილიც, უკვლავურს ეგ უნდა გაუძვევს, შენ კი... გუღისა თუ პირი მოვხსენი, სალაპარაკო იმდენი მაქვს, რომ...

ლანიცა. უთხარი, უთხარი. რამდენი წელიწადია მე მინდა ვუთხრა და ვერ მოთქვამს.

გუღისა. შენ არასოდეს არავის არ უბრახლები, ადამიანს კი თავისი მერობა უნდა მქონდეს. კაცი რაღაცის უნდა იტრბოტოს, რაღაცის უნდა იცავდეს ამ ქვეყანაზე ხო... რატომ მოკვივი ეს ამბავი...

რუფეთი. კი, მაგრამ რა გინდოთ ჩემგან? (კვლავ პიანინოს ხმა)

გუღისა. შენ მაღლა, ცაში ფრენა არ შეგიძლება. კაცი კი არ წივებს უნდა ეჩიბრობდეს, თხუნულაზე გამოდევნება, თხუნულას გასწრება რა კაცის საქარბისი საქმეა! (პაუზის შემდეგ) შენ და შენი ბიჭები ცალ-ცალკე ხართ, ისინი ჩამოგზოვრდნენ, მათი აღზრდა...

რუფეთი. (ბატალის ოთახის მხარეს მიანინო) აი, მე რასი თქვენი აღზრდის ნაყოფი. დილიდან სალაშრომე პიანინოს აბრახუნებს და ნერვებს მიშლის, რამ გაფოქებინა ძროხის გაყიდვა და მისთვის პიანინოს ჩუქება.

ლანიცა. შენ სულ გადახსავაფერეო, რუფეთო!

გუღისა. ათი წელიწადია თუთის ხის ფესვებს აკვლავ, შენი ხატოთარი აკვლავი კი ბედის ანაბარად მოკადე. შეიძლება უწყობაში გაამჩის ისინი, დაჩაჩნავსო. შენ დაგავიწყდა, რომ ქვეყნად არსებობს სიმღერა. არსებობს ხიზართული, სიყვარული, სიღამაზე, ზაბაღს პიანინო იმიტომ ვუყუდე, რომ ვერძნობ ნიჭიერია ეგ ბიჭი, მუსიკას ქმნის, იქნება მისი ერთი სიმღერა

უფრო საჭირო გამოდგეს ადამიანებისთვის, ვიდრე ეს შენი გამოკვლევები.

ლანცია. ჩემი სიხარულია ბატალი, უფროსიც რომ მაგას ჰგავდეს...

რუფეთი. ისე დაწვეთ? რასიმას სახელის გაგონებაც არ მინდა!

ლანცია. ახლა მისი სახელის გაგონებაც აღარ უნდა გუდღისა. გამოყვანილი მამამისი გუშინ გაიბოძლა.

ლანცია. ახლა ხსენებაც აღარ უნდა (რუფეთს) ჩამდენჯერ მი-თქვამს შენთვის. მიხედუ ბიუს, მაგის ამხანაგები არ მომწონს-მეთოქ.

რუფეთი. ჩემი საქმე შივადლო და მაგას ვლიო კუდში?

ლანცია. კუდში სდები-მეთოქი არ მიოქვამს, მაგრამ მამამ შეილი სწორ გზაზე უნდა დააყენოს. ეს მამის მოვალეობაა. მოთხარი ახლა, რა ქვანია, როგორ მოვიქცეთ.

რუფეთი. ახასჯერ ვიზიხართ სახელგატეხილ ქალს სახლში არ შემოვყავნი.

ლანცია. გემწონა, იმ გოგოს რაიმე უბედურება არ დაატყდეს თავს.

რუფეთი. თავის საქციელზე უველა თვითონ აგებს პასუხს.

გუდღისა. მართალია, შეილის ასე გზარდის გამო შენც უნდა აგო პასუხი.

ლანცია. ვაჭმევდი, ვაცმევდიო. არაფერი არ აქვდა, არც ტა-ნაყმელი და არც სეირნობა, გვეგონა ეს კმარაოდა.

გუდღისა. ვერც სიყვით ასწავლეთ მას და ვერც ადამიანების სი-ყვარული.

რუფეთი. ლეციებიც და ჭკუის სწავლება ოჯახის გარეთაც მე-ყოფა.

ლანცია. იმ გოგოს რა უყოთ. ცხოვრება დაეგრა საბრალოს! რუფეთი. ისეც ჩემი საკითხავია?! ჩემი ახრი უყვე ვიზიხართო!

გუდღისა. სახლში უნდა მოყოყნაო!

რუფეთი. რაო, რა თქვი, მამჩემო?!
გუდღისა. თუ გინდათ ხალხში თვითონ არ მოგეპრათ, ის გოგო სახ-ლში უნდა მოყოყნაოთ. სხვა ზნე თქვენ არა გაქვთ.

რუფეთი. რას ლაპარაკობ, მამჩემო! მთელი ქვეყანა მიცნობს. ხალხი პატივს მცემს და ნაწუხგატეხილი ქალი შემოვიყვანო ოჯახში? სანამ რუფეთი ლაშარსა ცოცხალია, ეს ამბავი არ მოხდება.

ლანცია. ის გოგო ობოლია, მამა არა ჰყავს.

რუფეთი. მერე შე რა ქვანა?

ლანცია. შენი ქალიშვილი რომ მოეტყუებინათ ასე?

რუფეთი. ვინ ეხებენებოდა. რასიმას ჩაუყოტრიალი ლეგიონშიო.

გუდღისა. (პრისხანედ) რუფეთი ასეთ რამეს როგორ ლაპარაკობ, ენა როგორ გიტრიალებდა... (პაუზა) იცი, როგორ მოხდა ეს ამბავი? სუყვარულს ეფიცებოდა შენი ძვირფასი შვილი, ცო-ლად გამოქვეყნო, კუდში დასდევდა და გატედა ბავშვიც, ვერ გაუძლო... აჩქარდა...

რუფეთი. აჩქარდა! რატომ აჩქარდა, რა უნდოდა, ქალმა თვით უნდა შეიკავოს!

გუდღისა. უყვარს შენი შვილი.

ლანცია. მატარებელს უფარებოდა, ძლივს გადაარჩინეს.

რუფეთი. იმეც გამოხდა ნა კარგინა!

ლანცია. (იცის რაიმე დადინებს ქმარს) იცოდე, თუ რაიმე უბე-დურება მოხდა, მთელი ქალაქი შენზე ალაპარაკდება. რასიმას არავინ იცნობს, ყველა იმას იტყვის: „ეს რა საძაგლობა ჩაუ-დენია რუფეთი ლაშარბას შვილისო“. მერე და ხელს ვაძლევს ასეთი აუბაზაყალი?

რუფეთი. ეს რა მიქანა, რა დღეში ჩამავლო.

ლანცია. სახლში მოვიყვან, ჭერ ბავშვი დაიბადოს და მომავალ-ზე ნერე ვიფიქრობ.

რუფეთი. აი, ასეა, დაე, სიბნელეში ადგები, წახვალ და მო-იყვან?

ლანცია. რატომ ღამე! დღისით, შხისით, ამოვიყენებ, გვეუფლები, რომ მოვლმა ქვეყანამ დაინახოს, რაც მოხდა, მოხდა! მარტო უნდა ვეღარ მიეწვეო.

რუფეთი. გადმარევთ და ეს არის იცრე უბრალოდ, უქორწი-ლოდ. ჩუმაღ, უნოლო შემოიყვანო ჩაბლს სახლში?

ლანცია. ქორწილიც გადაიხადოთ, ვინ გინდას.

გუდღისა. სამარცხვინოა, ახლა მაგ ბიჭის სიძლე წამოქმედა — და-იხადოს ბავშვი და ქორწილიც მერე გადავიხადოთ.

რუფეთი. არ შემძლია, ვერ ავიდან შე ანეთ სირცხვილს, არ შემძლია და რა ქვანა, მომკალით, თუ გინდათ.

გუდღისა. კარგი, თუ შენ შენსას არ დაიძლიე, ჩემთან წავიყვან-სოდელოდი, იქ ვამოხბარებ და მერე ვნახათ.

რუფეთი. და ამით მთელ სოფელს გააგებინებ შენი შვილიშვი-ლის თავის მომჭრელ ამბავს. აქ თუ იქნება, ეს ამბავი ამ ობს კედელით მოკვდება.

გუდღისა. ამა, თითქმის დაგვეუბლუდა და ეს არის.

ლანცია. მე მოვიყვან და მოვუვლი. ხომ არ უნდა დავდუბოთ ბავშვი.

რუფეთი. ესე იგი იმას შერცხვინისაგან იხსნო, ჩვენს ოჯახს კი ლავს ასხამთ?

გუდღისა. ოჯახს ღირსებაზე ადრე უნდა გეფიქრა. ახლა კი შენი ავტორიტეტი თუ სახელი რა სახსენებელია, ის გოგო და შე-ნი შვილიშვილი უნდა გალავანჩნოთ.

რუფეთი. კარგი, დავუშვით, მე გაერწარი ვარ, თქვენ კი კე-თილი ადამიანები, მაგრამ ერთხელ მაინც თუ ჰკითხეთ იმ ჩემს ვაჟბატონს, უნდა თუ არა ის გოგო, ყვარასა რომ სახლში-მოვიყვანოთ და რასიმამა არ იწოდოს, უარის დღეში არ ჩავ-რდებით?

გუდღისა. მამა ხარ, დუძაბე და ელმამარაე.

ლანცია. (გასძახის) რასიმ, რასიმ... აქ მოზრძანდი ერთი წუ-თით!

რასიმო. (შემოღლის შუბლშეშხინელი გინებით, დე... (პაუზა) ასე რატომ მიუბრუნებ, მა... თქვენ არ ემხადით?

რუფეთი. შესწავიცებს ეს „დე...“ „მა“ შე უსინდისო, შენა!

რასიმო. ვახებოდა... თუ შეიძლება ვამბებინოთ რა საკითხს ეძღვება პარლამენტის დღევანდელი სხდომა?

ლანცია. ნუ მასხარაობ!

რასიმო. ამ სხდომაზე ჩემს მორალურ სახეს ვანიხილავენ. ასე არ არის, პატავემულო ბაბუ?

რუფეთი. ენა დაიშოკლე!

გუდღისა. მაგას ჰგონია რაინდობის დრო დიდი ხანია გაქრა.

ლანცია. გრცხვენოდეს! უფროსებს როგორ ელაპარაკები!

რასიმო. მე მუდამ ასე გელაპარაკებოდით, თქვენ ახლა შეამ-ჩნიეთ?

გუდღისა. ეგ მართალია, ამით მხოლოდ მაშინ შეამჩნიეს შენი ტონი, როცა სიმშვიდე დაურღვიე. აქამდე შენთვის არ ეცა-ლათ.

რასიმო. როგორც ვნებდა, თავმჯდომარე ბაბუაჩემია, ყურნალის-ტეტი უნდა აიწან, ღრმად პატივცემული თავმჯდომარეც? დღევანდელი შეკრება ღირსეულად უნდა გაშუქდეს პრესა-ში.

რუფეთი. ენა დაიშოკლე-მეთოქი, ვის ვუთხარი მე!

რასიმო. აყვილან სულ ეს მემსის, ენა დაიშოკლე, გაჩუმიდი, ხვაი-ნუ იღებს. სიმღერას წამოვიწყებ, თუ არა „გაჩუმიდი“, რამეს ვიტყვი და „თავი დაგვანებო“. ოღონდ მე არ შემაწუხო და რაც გინდა, ის მქენიო, დამჩნაოდა მამაჩემო, მეც ავღიქო და ჩემი გზა ავიჩრდე.

ლანცია. თქვენს მაგიერ მე გრცხვენია.

გუდღისა. შენ კი გრცხვენია, მაგრამ ეს ბიჭი სიძარბოღის ამ-ბობს.

რასიმო. თვით თავმჯდომარემაც კი აღიარა, რომ მართალი ვარ. ამიტომ გემშვიდობებით კიდევ — მე ვტოვებ სხდომას.

(შებრუნდება და მიდის)

არ უფთო, შოიცა, რა უფუთო იმ გოგოს, საქვეწმოდ თავი რაო მისუბრო.

რას იმეო. შე რა ვიცო, თუმცა, იმას დამკველებიო ბევრი ჰყავს რუფთოი. (კოლს და მამას მიუბრუნდა) გესმით, რას ლაპარაკობს?

ლანცია. ის გავო სახლიო უნდა მოვიყვანოთ, რასიმ, ცოდავა. რას იმეო. შენ უკვალა გეცოდება, დედაჩემო! ქუჩაში თუ ვინმეს გადაუტყობ, ისიც შინ მოიყვანე!

რუფთოი. ენა ჩაივდე! რას იმეო. ესეთი რამ დიდი ხანია მესმის, ახალს თუ რამეს მოვიფიქრებთ, მაშინ ვილაპარაკებო.

გულსია. იცოდ, ის გავო სახლიო უნდა მოვიყვანოთ, თორემ შეიძლება რაიმე უზედურება მოხდეს!

ლანცია. ბავშვის დამადების შემდეგ კი...

რას იმეო. შეიძლება, მე თვითონ დავკორწინებულავაი იმ გოგოზე. მაგრამ რაცა კოლს ძალად მახვევენ თავს, კრების გადარევეტილებას არ დავემორჩილები. ვისაც ძალიან სურს, იმან მოიყვანოს, მე არაფერი შეუშე ვარ. ახვა (დემონსტრაციულად), უკვლანი კარგად ბრძანდებოდეთ, წავიდი (ვადის).

გულსია. „უკვლანი კარგად ბრძანდებოდეთ“. კარგაი! რუფთოი. ცხელი. წავალ, პაჩიზე ვაგილო.

ლანცია. მეც გამოგვყვები (გულსას). მალე მოგბრუნდებით, მამა!

(რუფთო და ლანცია მიდიან)

გულსია. უკვლანი კარგად ბრძანდებოდეთ და ვაგილა. დარჩავებულ მგლებს ცხვრებიც აღარ ერიდებიანო. ამასაც მოვეწერაო.

(გაზეთი აიღო და მიდის, მეზობელი ოთახის კარი ბატალმა შეშალაო, ხელში ნოტები უჭირავს. სიხარულსივან სახე უბრწყინავს)

ბატალი. ბაბუ, არის, ბაბუ, დავამთარე! ჩემი პირველი პოემა „სიმღერა გულზე“ დავამთარე. ვაორცხვრებდა დამარა. ბაბუ, ხადა ხარ? ბაბუ. არ გესმის? (გულსას დეძებს) სად გაქრა ეს ხალხი, ახლა აქ არ იყვნენ? ახლათ, სანაპიროზე გაედუნენ სახეიროდ. ძალიანაც კარგი. ბაბუს უკვე ვაორცხვრებულს მოვასმენინებ. თემის ლიტერატურის ვოლინიო გამოკვეთს (დირიჟორის მოძრაობას ბავსაც), პატავცემული მუსიკოსებო, მოგეშადეთ, კონცერტს ვიწყებთ (ხელს აიჭნებს, დირიჟორობს. ეღვრს ბატალის სიმფონიური პოემის „სიმღერა გულზე“ შესავალი ნაწილი. ახლა ფაქტიურად ბატალის წარმოსახვაში აფერებულ მუსიკა გვეკმის. ამ დროს ავიანზე ფანჯარასთან აშხა გამორდნება. დირიჟორობით გატაცებულ ბატალს მღვდებარდ შესცქერის. ზოლის ბატალზე შეამჩნია იგი).

აშხა!

(მუსიკა შეწყდა)

აშხა. რა ვაყვირებს?

ბატალი. ი. მოდი ჩემთან, აშხა...

აშხა. ვაგიდი?

(ფანჯარას აფერა)

ბატალი. კარგ დროს მოხვედი.

(ხელში აიყვანს და ოთახში გადაიყვანს)

აშხა. ხელი გამიშე; ბატალ, რა მოგივიდა, ვაი!

ბატალი. არ ვაგიშვებ. მამლის ყვილი ვაგიონე? რა ვაყინებთ, ეს მამალი ყვიის... გესმის?

აშხა. არა, არ მესმის, გამიშე ხელი!

(მოსიძის მამლის ყვილი, ეს ყვილი მხოლოდ ბატალს ესმის)

ბატალი. აი, არც ახლა გესმის?

აშხა. გამიშე ხელი, ამ შუა ქალაქში მამალს რა უნდა.

ბატალი. თუ მამლის ყვილი არ გესმის, დაქეი. (აშხას ტაბატე დასვამს, მამლის ყვილი ცვლავ მოისმის) აი, კიდევ დაიყოვლა.

აშხა. ვაიმე დედა, ხომ არ ვაგიდიო, რა მამლის ყვილიო, რას ახმაო.

ბატალი. პატარა რომ ვიყავი, უკვლად დილას მამალი მამლებდა შემდეგ მიხლორომი ვაგრბოდი ბაბუსთან, ბაბუ წინააღმდეგ ბაბუსთან იდეა, ხელში ცელი ეტყრა და ბაბუს ცელავდა. სახურავების თავზე დრუბლები დენჯად და ფიქრანად დეცურავდნენ, მამლები ერთიმეორეს ესიტყვებოდნენ და ამ შესიტყვებებში მე მოწოდებაც მესმოდა.

წამოდდე, გულხო, ფეხზე, ხომ ხედავ, მოვარე ჩაქრა, მზემ გაილივა, წამოდდე!..

ბაბუსთან მივრბოდი, მის თვალბში განთიადის სხივები კიაფობდნენ, ცელი კი მონოტონურად კვეთდა ბაბუსს. მე ბაბუს ცელს ვარსთვლიდი და თვითონ ვიწყებდი ცელას. ათქერ მოვიწყნებდი იმელს და უკვე ოფლი მშოდა, გული საგულეს აღარ შედავ. ბაბუ თავისი ხალაოთი ჩამორჩენდა ოფლს, მშოლდ მკოცნიდა და მე მარბუდედა ბაბუს ტანსაცმლის შობლიური სუნი. შენ იცი, რა არის მშრამელი კაცის ოფლი? ეეი, თქვენ მამლო, ახალი დღის, ახალი ცხოვრების მაცნელი აშხა; მე დავერე ახალ სიმფონიურ პოემას და „სოფლის გამოღვიძებას“ დავარწყვე.

აშხა. (იცინის) ბავას სქობია „მამლის ყვილი“ დაარქვა.

ბატალი. დამცინი.

აშხა. არა, მე სერაოულად გუფუნებო. ბატალი. (შთავინებული) კუნებმა გაილივა, იმის მამლების ყვილი, მდინარე ახმურდა და ზაოქით მოედინება. აი, ამ ხმას არცა ვაგმოსცემს. (არფის ხმა) მამლის ყვილს კი ვოლინიო (მოსიძის ვოლინის ხმა) აი, მერცხლებიც, გესმის? (აშხა გაოგნებული შეგუფურებს ბატალს), მერცხლების ფრენას მხოლოდ ფლიტით თუ ვაგმობავც (ფლიტის ხმები) აი, შაშვიც აფერდა. ხალაც შორს კი მწეცმის საღამურმა დაიკვენება. (მოსიძის საღამურის ხმა)

აშხა. (შთავინებულ ბატალს აუბა) მესმის, ბატალ, ახლა მეც მესმის. შენ წყაროს რაკრავი თუ გესმის? (ტახტიდან წამოდგება, კიბულობს ლუქსს). ბატალი გაოცებული უსმენს აშხას. უყრავს ორცესტრი. მუსიკაში არის სწორედ ის, რაზეც ბატალი და აშხა საუბრობდნენ. ამ მამლების ყვილიც იმის, ჩიტების დულუნცი და მდინარის რაკრავიც.

ბატალი. გესმის?

აშხა. მესმის. ეს სიხარული შენ მომიტანე, ბატალ!

ბატალი. აშხა...

(უახლოვდება)

აშხა. ბატალ, ნუ მოდიხარ ჩემთან.

ბატალი. აშხა, მე მიყვარ...

აშხა. ვაგუმდი, ყურა მიუდგე ამ მუსიკას, ნუ დააფრთხობ მას.

ბატალი. მუსიკას არავფირი არ დააფრთხობს (აშხას ეხვევა, აშხა მამის, ბატალს მისდევს. მუსიკა ცვლავ ეღვრს). სულერთია, მამის დაგეწევა.

აშხა. ვერა, ვერ დაემეწევი. მე სწრაფი ვარ, ბაბუა ახრობს, პეკეულა ხარო. აი ნახე!

(ხელბს ისე ამოძრავებს, თითქმის შართლა ჰეპელა იყოს)

ბატალი. დაემეწევი, თუმცა, არა, მე არც დაგადეწენი (შეწერდა, კიბულობს ლუქსს)

ანთებული დაისის შუქით სიღამო წყარო, შორიდან მოჩანს ვრცელი და მუქი ზღვა ბობოქარი. მოშედილია ცა ვარცკლავებით ზღვა ვაფრტყვევს ნათულს, გვიცქერის მთავარ შორცხვი თვალბებით და დამეს აფებს. ვიცი მრავალი ამ დამეს ხარობს

ბატალი. (ყვარასას) ერთი რამ უნდა შეგეხვეწო, ყვარასა, მოდი, რა, ბიჭი გვაჩუქე, ბიჭი ძალიან გუყვრდება, საოქაბო საქმეებსაც მიხედვებ, ბაზარში ირბენს. დედა, იცი ბაბუამ რა მი-
თხრა? შენთანაშვილს გულისას დაგვარებდა, შენ კი ერთი სიმღერა უნდა უღვინაო. (მღერის.) წინ ვასწი, ჩემო გულისა. ჩემო მამიცი, ყოჩაღო!...

ყველანი იციან.
ყვარასა. წამოდი, ისუზმე, ჩაიკოცო, თორემ სადაცა შუადღე დადებდა. შენც დაგავიანდება.

ბატალი. მართალია, წავიდეთ, წავიხმობთ რამე.
(ყვარასას საშარტულოში გააბრუნებენ)

ლანია. (მისახლის) ფრხლად, გულწინა. მაგ გოგოს არფერი ავნო, თორემ სიმღერა აღარ იქნება საქირო. (გაღის) ყვარასა საშარტულოდან გამოდის, მეზობელი ოთახის კარს გამოაღებს.

ყვარასა. ბაბუ, ბაბუ, არ გამოხვალთ? საუზმის დროა. (ოთახში შედის, მაღე გამობრუნდება, ბატალს გასძახის). ბატალი!

ბატალი. (საშარტულოდან) მესმის!
ყვარასა. ბაბუა სად არის?

ბატალი. ბაბუა შე კი არა მგავს, დილაადრია ადგა და ზღვის-პირას გავიდა, სულთა მავრს ლუნთქავს. ისა სჭობს შენ ჩაიკოც-
ლის ძმას დაუხვია.

(ყვარასა მეორე კარისკენ გაეშურა, მაგრამ ამ დროს ოთახი-დან რასიმო გამოდის. წელს ზემოთ ეკვავ შიშველია. სახეზე მეტობა, რომ კიდევ ეძინა. ცალი თვალი ჭერც მოქუტუტელი აქვს).

რასიმო. რა გავყრებო, ტყუში ხომ არ ხართ?
ყვარასა. (მზიარტულად) გავციობისთვის ბოღმის ვიხიდი. საუ-
ზმის დროა.

რასიმო. (გაოცებული) შენ... (მეორე თვალიც გაახილა) შენ იციან?
ყვარასა. (ღიმილით) როგორც ვხედავ... უკვე აღარა ვტირი... ამ რაღა მაქვს სატირალო... დედაც მუავს, მამაც — ბაბუაც და ძმაც. ჩაიკოცია ჩემი ძმა... მისი მეგობარი აწავს ჩემი მე-
გობარია. წამოდი, კამე რამე.

რასიმო. ბაბუარმებით ლაპარაკო, სად მივყევარ?
ყვარასა. სასუსზოლ.

რასიმო. იხეებ ბაბუარემის მოწყობილია?
ყვარასა. არა, ეგ საუზმე შე გავაზნადე. ამ ბოლო დროს მეყო-
დები კიდევ. ყველა შენზე ლაპარაკობს, ყველა შენ განწყლის
ქუვას. ხან რას გაიხსენებდ და ხან — რას. წამოდი, ისუზ-
მე (საშარტულოში გაღის)

რასიმო. იი, ეს მესმის... ერთი ხანს დაზიხებო (ტყუყარის
ზარო, რასიმო უფრმილი აიღო) დედა ხარ? გიმსენ (ტყუყაროვი-
ლოდ) იხეებ ბაბუა შე რა ვიცი სად არის ბაბუარემი? (ყოყმა-
ნობს) კარგი, დავუძახებ (ხმაძალა) ვინ ხართ, მანდ (შემოდის
ყვარასა)

ყვარასა. რა გავყრებ? ტყუში ხომ არა ხარ? (უფრმილზე მი-
უტოთა) ვინ არის?
რასიმო. დედა.

ყვარასა. დედაჩემი? შეუძლებელია. დედიდან შენ ჩემთვის
აღარ არსებობი გამოიციხება.

რასიმო. დედაშენი, არა!
ყვარასა. აბა, ვინ არის?

რასიმო. ნუ, ვინ არი... დედაშენი შენა.
ყვარასა. როგორ შემამინე (უფრმილი აიღო) გისმენ, დედა, (რა-
სიმო გაღის) ზღვიდან ჭერ არ დაბრუნებულა. მესმის, ახლავ
წავალ და მოვინახავ. არა, არ დამიწუნია, კარგი, კი ბატონო
(უფრმილი დასდო და გულისცემა შემოვიდა) დილა მშვიდობისა.
ბაბუ. ამ წუთში დედა რტყავდა, წამალი დალია თუ არაო,
შკიბია.

გულისა. დილა მშვიდობისა, ჩემო მტრადო (შეუბრუნდა) ყველაფერი რაზეც იქნება, ვისაუზმებო კიდევ? წამალიც/ქნა
კლევო, გაზრტობსაც წავიკობავო (გახეუბო მაგიდაზე დაყარა).
იი, ისენი არიან ჩემი ერთგული თანამოსაუბრენი, ჩემმა ავად-
მომხდარმა ქვეყანას ჩამოხაღლა. სულ განდევლივით რომ
არ ვიყო, წავაბებო მემგარბიან.

ყვარასა. ბაბუ, გულებს დაღვებს დროა.
გულისა. ეებ, ჩემო შვილო, აწი მე რაღა წამალი მიშველის, ჩე-
მი ხნის კაცს ერთადერთი აბა აქვს წინ. ქვეყანა რომ გადა-
ტრიალებდ, იმ ზგას ვერ ასდებდა. როგორც ყვეა ვერ გა-
დაიციყვია ჭირად, ისე მეც ვერაფრად ვეღარ ვივარგებ ვწი.

ყვარასა. ბაბუ, დღეს არ გამოწონარო, ასე უფუნებოდ რატომ
ხარო? იმედს ნუ დაკარგავო.

გულისა. იმედს ნუ დაკარგავო? არა, შვილო, ტყუილად გიფიქ-
რა ეტრე: ბებერი ხარის ამბავი მოგებსნება...

ყვარასა. ჭერ წამალი დაღვიეთ, დღის მიერ დადგენილ რე-
ჟიმს ნუ დაარღვევო.

გულისა. ღმერთო, უფროსი რძალი სულს არ მათქმევინებს, უმ-
ცროსი კიდევ უარესია (იციან, ყვარასას ესხვეს) ოღონდ
თქვენი რტყენი არ დაგვარდვიო და წამალს კი არა, საწამლავს
დაღვევ. (საშარტულოში გაღის. ზღვის მზირანდ მოისმის ბაუ-
ტურის ხმაყრო, შეხახილებია: «ხელს ნუ მკრავ, ვადავარდ-
ბი, ნუ მკრავ-მთელი ხელს». ხმაყრო მინღელა. ტელეფონის ზა-
რი შემოდის-ჩაბიბი, პირასათოთი პირს იწუნღელა)

რასიმო. (უფრმილი აიღო) ალო... გისმენო... ამოიღეთ ხმა... (ალო...
ძალიან შვილი... უფრმილი დასლო... (თვითონაც დასლო უფ-
რმილი, სარკეში იუფრება, მღერის, კვლავ ტელეფონის ზა-
რი, უფრმილი აიღო). გისმენო, ამოიღეთ ხმა, ვინ გინდა?
ისევ დაქიდა... ნეტავ ვინ არის? (უფრმილი დასლო, მიღის
ფანჯარასთან — ზღვის მზირანდ კვლავ მოისმის ბავშვების ვი-
ცილებიცილი. ხმები: «დანებე თაგო!», «დობრჩობა!», «ტურკა
არ იციან!», რამდენი ქალბო, ყველას ბავშვი ჰყავს... დაურჩა
ბავშვებს ზღვის პირას და უფურე მერე შენ. არ დახორჩონ
(ტელეფონის ზარი). ეი, ჩაიკოცე, უფრმილი აიღე, აბაბო,
შენ უღვინარო (ოთახში შედის) (გამოდის ბატალი)

ბატალი. ვინ უნდა იყოს?
ყვარასა. (სიცილით) აბა, კარგად დაფიქრილი!

ბატალი. (დაიარტყენა), არ ვიცი.

ყვარასა. არ ვიცი რატომ ხდება ასე, მაგრამ ამ ბოლოს დროს
ჩვენს ფანჯარაში უკლებია აღარ შემოფრინდება ხოლმე, რატომ
წაიყოღეთ. გასაუფრო გავქო რამე?

ბატალი. ამაა!...
(შემოდის გულისა).

ყვარასა. (გულისას) დაღვიეთ?

გულისა. ჭავლაგ ცხენს რა გინდ ოქროს აფიციო არ გაუყეოთ,
მანც კავლაგად დარჩება, შურდულივით მიანც ვერ გაქნა-
ნება (გულზე აჩვენებს). ეს ოხტერი გადამდნარო ოქროით რომ
კვებო, როცა დაიღლებ, მანც ვაჩრტებდა.

ყვარასა. არა, ბაბუ, დღეს წამალს უსათოოდ რმე უნდა და-
აუფროლო. რტყენი რტყენია.
(ხელს მოქიღებს და საშარტულოსკენ მიპყავს)

გულისა. კარგი ბატონო, ასე იყოს.
(მორჩილად მისდებს ყვარასას)

ბატალი. (უფრმილი აიღებს, ნომერს აყრფეს) ამაა... ალო, ამაა,
დილა მშვიდობისა, მე ვარ, ამაა ბატალი ვარ. უფრმილი და-
მიყიდა. (კვლავ კრფს ნომერს) რამდენჯერცა არ უნდა დამიცი-
რო უფრმილი, მე მანც დავრკევა, ისე, როგორც შენ რტყავ
რა მოვიგად, ამაა? ნუ გამიხარალები. (უფრმილს ხელს აფა-
რებს, რომ მისი ნაიქმები არაინც გათონოს) ვფიცავარ, არასი-
რად არ ვარკებო. არასიღელი მებად აღარ მოხვალ გინენარ?
შე ხომ გითხარო, თვითონვე უწუნებარ და ბოღმის ვიხიდი-მეთუც
(გაბარზდა) არ გინდა? ძალიან კარგი, კარგად ბრძანდებოღვი ასე
იყოს (პაუზის შემდეგ). ნუ გაბარზდები, ამაა, ჩემი ნახვა თუ

გამოთლება და ნიჩაბიცო", ესეც ბაბუს სიტყვებია. აღმაინებია ცხოვრობენ ერთ ქალაქში, შრომობენ, ერთმანეთს ესაღებები, მიღან, მოღან, მაგრამ როცა ვინმეს საშობრობა ადგას და მათგან კაცური საქციელია საქირო, ერთი კუდაშობუბული გარბის, მეორე კი ხსხვერპლად ეწირება სხვებს.

(კარზე რეკავენ, ბატალი გასაღებად მიდის და მინუცსთან ერთად ბრუნდება, ჰეოცის) შენ ახლა უნდა დაწვე და დაიძინო.

მინუცა. აღარ არის ძილის დრო, შვილო (ტირის) წამოდი სახლში, სოფელში წამოდი-მეტი ვეხვეწებოდი, ის კი სულ ზღვიანად იურტებოდა, თითქოს ამ დღეს ელოდა.

ბატალი. კარგად გახდება, ბები, ფიქრი ნუ გაქვს, ბაბუაჩემს ორი ომი აქვს გამოვლილი, შენ გჯონია, ეს ასე იოლია?

მინუცა. რაინა რომ ხან გააცოცებ, ხანაც გაავარტავებ, არ შეიძლება არ გაიზაროს, შვილო. ბაბუაშენი კი რაინა არ არის, კაცია, აღმაინის შვილი. თქვენ იყავით კარგად, იმან თავისი ცალი თითქმის მოკაბა.

ბატალი. წამო, ბები, ისაუბრე და დაწვე.

მინუცა. მე მარტო კი არ გაავარტე დაბე, დედაშენი გაწავალა ძალიან. სული ამოხადა ბაბუაშენმა. არც შენ გეძინა, დაწვე, დაიძინე.

ბატალი. მე უკვე გამოვიძინე, ახლა უყარასათან წავალ. დედამ თქვა კომპოტი წაუღეო.

მინუცა. ღმერთო, შენ გეხვეწები და შემისმინე — უნებლად დამიბარუნე სახლში უყარასა, ახლა იქ უყავი და არ შემოხვევს. ვერ გამოიგია არ ამხავია დღეს. შენ წადი, შეგიშვებენ, იქნებ შეც შემიყვანო? გულის დიღობი რომ ვნახე, მეტი თვალი არ მომიტარო.

ბატალი. თითონ ფეხზე ვერ დგახარ და სხვებზე ზრუნავ? უყარასა რა უტირის? შვილთაშობის მოგეყვანს და მორჩა დაქეპი ხის ქვეშ და ამახაწე აყვანი, ხანამ მამამის ერთი-ორი, ერთი-ორი დარსმხიან.

მინუცა. უსულონი არიან ეგენი... ბიკი შვილს ელოდება და მათგან ჩარში უტყრს თავი. თითქოს მეტი არც არაინი იყო ჩარში წასაყვანი...

ბატალი. წამო, ბები, წამო, ისაუბრე.

მინუცა. რას ამბობ, შვილო, ახლა ეკლში არაფერი არ გადამცდება.

ბატალი. იცი, ჩარში როგორ არის? აბა, ნაბიჯით იაარ! (ხელი გაუყარა და სამხარეულოში მიჰყავს)

(პაუზა. აუტყარებელი ნაბიჯებით შემოდის დაბნეული რუფეთი. გახეთქის მაგიდაზე დაქარის და ერთხანს უხმოვ დგას შუა ოთახში. შემოდის ბატალი, უყარასათვის მისატანი სანთი-ვაგე უტირის ხელთ)

რუფეთი. ბატალი, შენა ხარ?

ბატალი. ი. როგორ არის ბაბუა?

რუფეთი. ცუდად, ცუდად არის საქმე, შვილო. პროფესორი ვნახე, ვერ გაუძღებო გული, ოცდაათი წელი მეტრში ნახსხვრავი ჰქონდა ახლა ამ უბედურებას გული ვერ... (შემოდის მინუცა, რუფეთმა მინუცა რომ დინახა, მხნელ განაგრძო) მალე კარგად გახდება მამაშენი, ასე მიიხარა პროფესორმა.

ბატალი. ხომ გუფუნებოდი, ბები, ბაბუაჩემის დაქოქება არც იხე იოლია.

მინუცა. ღმერთმა ქანს, შვილო, დროზე წადი უყარასათან და გაგაკვიბინე რა დღეშია ის გოგო.

რუფეთი. მე ახლანად დავრეკი, მიიხარს უკეთ არისო.

მინუცა. როგორ შეშინდა ის გოგო, გუდისა რომ ზღვაში გადაეშვა.

(ბატალი) წადი, შვილო, ნუღარ აგვიანებ.

ბატალი. მალე მოვალ, სამშობიარო ორ ნაბიჯზეა.

(გაუბრუნდა)

რუფეთი. ის ბავშვი ვინახულე.

მინუცა. ვინ ბავშვია, შვილო?

რუფეთი. მამაჩემმა რომ გადაარჩინა.

მინუცა. სად არის ის საცოდავი.

რუფეთი. იმავე საავადმყოფოშია, ბავშვთა განყოფილებაში. რომ ჩაყვინთა, თურმე ქვას დაარტყა თავი.

მინუცა. საცოდავი დედაშენი, საცოდავი...

რუფეთი. ახლა რაღა უტირის, უკლებლად არის ბავშვი...

მინუცა (ტრემული მოერია). შეელოხა ღმერთს, რომ გადაარჩინა რამდენი წლიანა?

რუფეთი. ათი წლის იქნება... ყველა თავისებურად იხდის მადლობას... დედაშენმა ფული მომიტანა.

მინუცა. ფული... სიცოცხლის ფულად ვინ შეაფასებს, შვილო. მოდი, ტყვე რამე, რა ხანა არაფერი გევაძია.

რუფეთი. არაფერი არ მიწა.

მინუცა. მამაშენის დარდი ნუ გაქვს, შვილო, გაუძღებს, ეს ლაშარბა, ხომ იცი, რა ჩუის კაცია.

რუფეთი. (გაოცებული) აქეთ მამაშვილებ?

მინუცა. ჩემი დასამშვიდებელი რა გვირის, შენც კარგად იცნობ მამაშენს, მხოლოდ ჩვენ ვიცით როგორი რთული და სულაჩრეული კაცია.

რუფეთი. ხომ ხედავ, რამდენი ხალხი მოდის მის სანახადად.

მინუცა. ბევრი, ძალიან ბევრი.

რუფეთი. წადი, დაიძინე!

მინუცა. რა დროს დახვებება, საშარეულოში იმდენი გაურეცხავი ქურტყელია. საბარლო ლინიცას იმის დროც აღარ აქვს, რომ რამდენიმე წუთით მაინც შემოიბრინოს სახლში.

რუფეთი. ყველაფერში ეგ უნდა გაერიოს (შემოდის ბატალი) ასე უტებ მოხვები?

ბატალი. არ შემოხვევს, დედაშენი იქ არის და საქმარისიაო, დედა დარეკავს, ალბათ.

რუფეთი. დედაშენი უყარასათან არის?

ბატალი. კი.

რუფეთი. მაშინ მე ბაბუსათან წავალ.

(გაუბრუნდა)

ბატალი. მე სალდა წავიდე? (შემოდის მინუცა)

მინუცა. დაბრუნდე? უყარასა ნახე? როგორ არის?

ბატალი. ძალიან კარგად, ბებია აყვინს სარწევად მოეშადალსო.

მინუცა. უყარასა მავას არ იტყოდა, ეგ შენ მოვიგონე კომპოტი თვალთ?

ბატალი. დღლია, აბა, რა!

მინუცა. ღმერთო, შენ გადმოგვხედე კეთილი დავითი, შენს იმედზე ვართ.

ბატალი. ბებო, რატომ არ დაიძინე?

მინუცა. დღისით ძილი სად გავგონილა, ბიჭო!

ბატალი. ვერ გახსობი, წუხელის თვალი არ მოგიხუტავს.

მინუცა. ეგ არაფერია.

ბატალი. როგორ ამბობდა ბაბუაშენი? „მწყემსს იმ ცხვრის დარდი ჰქვავდა, რომელიც მეგება მოსტაცა, მეგებს კიდეც იმ ცხვრებისა, რომლებიც მწყემსს დარჩაო“.

მინუცა. ეს ამბავი რამ გვახსენა?

ბატალი. შენი ამბავი მაწუხებს, ცოტა ხანი უნდა დაიძინო.

მინუცა. (თავზე ხელი გადაუსვა შვილოშვილს) ახლა წახვლინი დროა, შვილო, ის დროა მივდივოდ.

ბატალი. ახლა? სად მიდისარ?

მინუცა წავალ, ბაბუაშენს მივხედავ, სული ამომხადა, მაგრამ მაინც შეცოლდება.

(ჩაინათ აიღო და გადის)
(ფანჯარასთან აშხა გამოჩნდა)

ამწა. ბატალი

ბატალი. აშხა, შენა ხარ?

ამწა. მე ვარ...

ბატალი. მე კი მეგონა, აღარასოდეს აღარ მოხვიდოდი, მეგონა. მთავარზე სამუდამოდ მიატოვა ჩემი ფანჯარა. მომიახლოვდი.

ამწა. არა.

ბატალი. როგორ გამოცდილობარ, აშხა, გაზრდილობარ კიდევ... (პაუზის შემდეგ). რატომ არავფერს ამბობ?

ამწა. (მოლოდინი აღვისლი თვალბუნებულ შესცქერის, ვერ უთქვამს, რომ სიყვარულმა მოიყვანა აქ) მე? (პაუზის შემდეგ) ბაბუა როგორ არის?

ბატალი. ცუდად.

ამწა. მთელი სოხუმი მაგაზე ლაპარაკობს, მე ყოველდღე ვნახილობ.

ბატალი. რატომ ერთხელ მაინც არ შეგხვდი?

ამწა. არ ვიცი.

ბატალი. (პაუზის შემდეგ) ჩემზე გაბრაზებული ხარ?

ამწა. კი.

ბატალი. აღარ შეშინივლები?

ამწა. არასოდეს.

ბატალი. ახლა რატომ მოხვედი?

ამწა. არ ვიცი, მეგონა, აქ არ იქნებოდი.

ბატალი. არ გამოვიდა აღმართან მოდიოდნენ და თან ნატრობდნენ ნეტავი სახლში არ დაშვებდნენ.

ამწა. არც მე გამოვიდა.

ბატალი. გასაოცარი ამბავია.

ამწა. გასაოცარია.

ბატალი. აშხა...

ამწა. გისმენ?

ბატალი. ვერც წარმოიდგენ, ისე ძლიერ მინდოდა შენი ნახვა.

ამწა. წარმოიდგინე და იმიტომაც მოვედი.

ბატალი. თუ ასეა, შემოდი, მინდ რატომ დგახარ.

ამწა. არა, არ შემოვალ.

ბატალი. გეშინია?

ამწა. არა, არ შეშინია.

ბატალი. მაშ, რატომ არ შემოდხარ?

ამწა. მინდა აქედან გამოვიყო.

ბატალი. ფანჯრიდან სანამდე უნდა მიტყირო?

ამწა. არ ვიცი...

ბატალი. გასაოცარია.

ამწა. გასაოცარია.

ბატალი. მე შენზე სიმღერა დავწერე, აშხა.

ამწა. ხუმრობ?

ბატალი. სიმღერაში შენ მთვარეს გიწოდებ, აშხა ხომ მთვარეს ნიშნავს.

ფარდა

(მანქანითაა ჩართო, მოისმის სიმღერა, სიმღერას თავად ბატალი ასრულებს, ორკესტრის აკომპანეჟენტით).

ფეხბურთიდან თარგმნა გურამ ბათიაშვილმა.

ამწა. მართლა დაგიწერია. მერე?

ბატალი. ეს ცოტას ნიშნავს?

ამწა. ბატალი... მადლობელი ვარ, ბატალი, მხოლოდ აღარავის აღარ მოასმენინო, თორემ სირცხვილია, თვალბუნებულ ვერ შევხედავ აღმართან.

ბატალი. როგორც შენ მეტყვი, ჩემი სიმღერითი პოემა „გულის სიმღერა“ ფირზე ჩაწერე. ეს პოემა ბაბუას მივუძღვენი, მაგრამ ჭერ არ მოუხსენია. მე მინდა ჭერ ბაბუამ მოისმინოს, მერე შენ. ხომ არ გეწყინება?

ამწა. ცოტა მეწყინება, ბაბუა რომ გამოქანბრებულდება, ერთად მოვიხსენებ. უნდა ვუყურო, როგორ გაიხარებს (გედისას ბაბუას). „ყოჩაღ, ბატალი, ახლა კი მჭერა, რომ შენგან კაცი დადგება“.

ბატალი. კი ბატონო, ერთად მოხსენებ. მერე... მერე... შენ... თვის დავურავ ვეღვაფერს, რაც კი აღმიწერია. შენ რომ ტყუილზე გაბუტული იყავი, იმდენი რამ დავწერე... (ტელს ჩვენთვის უხიზობი ბატონის მუსიკა, ბატალი და აშხა სმენი იქცნენ, უცებ გაისმის ტელფონის ზარის ხმა. მუსიკა შეწყდა. ბატალია უცხვილი აიღო) გისმენ?

ბატალი. მემსხს, მამა. (პაუზა) მამა, მე ვარ. ბატალი ვარ, ვერ შეიკანი ბებია? ბებია საავადმყოფოში წამოვიდა, ბაბუასთან წამოვიდა. ვერ გავიგე... რა თქვი? სახლი მიავალგი? აქ ყველდფერი დალაგებულია. გავაშალო? მამა, მამა, რატომ არ მასხვობ.

(ყურბილი დასლო)

ყვავ ფელის მუსიკა, ეს „სიმღერა გულზე“ საყვარლიანყო ნაწილია პოეზიას.

ამწა. ბატალი, ვერ გავიგე რა გიხარს? ეს იმას ნიშნავს, რომ ბაბუა... არა, მე თვითონ ვნახე გუშინ... გუშინ მიდიოდა... მე არ მჭერა, ბატალი.

ბატალი. არც მე მჭერა, აშხა...

ამწა. ბაბუას არავფერი არ მოვდა, არავფერი (მიუხალოვდა). ბატალი, ცუდად ხარ? მე შემოხვედი.

ბატალი. არა, აშხა, ცუდად არა ვარ, მაგრამ... ბაბუა... (ტელფონის ზარი, მუსიკა შეწყდა) აშხა, შენ მიდი, აიღე.

ამწა. (ყურბილი აიღო) გისმენ, ბატალი, აქ არის. რა უფთხარა? რა მითხარით? უყარასამ? ბიჭი? ვაშა? (ყურბილი დასლო) ბატალი, გავიგე, მძისველი შეგვიჩინა!

ბატალი. დედა შევიღმევილის დაბადებას ზეიმობს, ის კი არ იცის, რომ ბაბუა აღარ არის უყვე. ცხოვრება ფართო შარავ. მა არისო, ამბობდა ბაბუა — ერთი აღმა მიდიან, მეორე კი დაღმართში მიქანებიათ.

ამწა. მძისველს მოგლოცავ, ბატალი.

ყვავ რა ახალი მუსიკა. ეს არის ნათელი, სიცოცხლის მადლი-ბედილი მუსიკა. ეს სიმღერა ბატარა გულისას დაბადებას ეძღვნება. ამ სიმღერას „გულის სიმღერის“ ფინალი ცვლის.

მერე მუსიკის განხილვა. „პატრიცია“ ტურისტებში, გემი „ლიბრტი გულია“ გადის სოხუმის პორტიდან. ვიშვარე, გემი „ლიბრტი გულია“ გადის სოხუმის პორტიდან. მოისმის ბავშვებს ტრიაშელი, ბავშვს შემხილი. „ვიყურებ, მიყურებ, რა ღრმად ჩავეყინეთ...“

ყვავ ხმაშალო აქვარა „სიმღერა გულზე“, მუსიკის ხმა ფარავს ყველა დანარჩენ ხმას. აშხა და ბატალი ხელითგადახეხეული დანან. შუქი ნელ-ნელა ქრება. პრივეტორის შუქი ახლა მხოლოდ ამ რანათებს. მუსიკა ძლიერდება.